

სს „ბანკი ქართუ“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	1
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	6
2. მომზადების საფუძველი	6
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა	7
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	20
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	21
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	21
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები.....	22
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	28
9. ძირითადი საშუალებები	31
10. იჯარა	31
11. არამატერიალური აქტივები	32
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	33
13. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ.....	35
14. სუბორდინირებული ვალი	35
15. გადასახადები.....	37
16. საკუთარი კაპიტალი.....	39
17. პირობითი ვალდებულებები	40
18. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები.....	41
19. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი	42
20. სხვა შემოსავალი, წმინდა.....	43
21. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი	43
22. რისკების მართვა	44
23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	60
24. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	64
25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	65
26. კაპიტალის ადეკვატურობა	67
27. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	68

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ბანკი ქართუს“ და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებასა და ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისაგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარვმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ჯგუფის 2022 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ჯგუფის 2022 წლის წლიურ ანგარიშში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2022 წლის მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარ განზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული საადრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული საადრიცხვო შეფასებების გონივრულობას და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 11 მაისი

თბილისი, საქართველო

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	454,584	82,904
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	236,949	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	746,011	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	37,174	51,266
ძირითადი საშუალებები	9	12,717	12,934
აქტივის გამოყენების უფლება	10	1,518	2,767
არამატერიალური აქტივები	11	5,447	3,913
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	15	7	9
სხვა აქტივები	12	97,499	84,555
სულ აქტივები		1,591,906	1,352,134
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6		15
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	13	1,104,659	877,321
ანარიცხები	17	201	2,335
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		4,830	3,211
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	15	9,289	5,579
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,801	3,171
სხვა ვალდებულებები	12	8,489	10,636
სუბორდინირებული ვალი	14	81,550	96,981
სულ ვალდებულებები		1,210,825	999,249
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	16	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	16	25,764	25,764
გაუნაწილებელი მოგება	16	239,831	211,766
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		380,025	351,960
არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		1,056	925
სულ საკუთარი კაპიტალი		381,081	352,885
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		1,591,906	1,352,134

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2023 წლის 11 მაისს:

გრიგოლ კაცია

გენერალური დირექტორი

გივი ლეხანიძე

ფინანსური დირექტორი

6-68 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	454,584	82,904
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	236,949	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	746,011	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	37,174	51,266
ძირითადი საშუალებები	9	12,717	12,934
აქტივის გამოყენების უფლება	10	1,518	2,767
არამატერიალური აქტივები	11	5,447	3,913
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	15	7	9
სხვა აქტივები	12	97,499	84,555
სულ აქტივები		1,591,906	1,352,134
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		6	15
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	13	1,104,659	877,321
ანარიცხები	17	201	2,335
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		4,830	3,211
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	15	9,289	5,579
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,801	3,171
სხვა ვალდებულებები	12	8,489	10,636
სუბორდინირებული ვალი	14	81,550	96,981
სულ ვალდებულებები		1,210,825	999,249
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	16	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	16	25,764	25,764
გაუნაწილებელი მოგება	16	239,831	211,766
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		380,025	351,960
არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		1,056	925
სულ საკუთარი კაპიტალი		381,081	352,885
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		1,591,906	1,352,134

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2023 წლის 11 მაისს:

გრიგოლ კაცია

გენერალური დირექტორი

გივი ლეზანიძე

ფინანსური დირექტორი

6–68 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნა	2022	2021
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით				
გაანგარიშებული საპროცენტო ამონაგები				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები			73,491	86,980
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები			3,256	5,942
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ			5,494	1,542
სხვა საპროცენტო შემოსავალი			–	103
			82,241	94,567
საპროცენტო ხარჯი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ			(54)	(14)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ			(21,927)	(25,674)
სუბორდინირებული ვალი			(6,254)	(9,291)
საიჯარო ვალდებულებები			(236)	(374)
			(28,471)	(35,353)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი			53,770	59,214
საკრედიტო ზარალის ამოღება/(ხარჯი) პროცენტიან აქტივებზე	18		19,232	(378)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის შემდეგ			73,002	58,836
საკომისიო შემოსავალი	19		15,058	7,129
საკომისიო ხარჯი	19		(12,516)	(5,335)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან				
- გარიგებები			8,122	5,676
- საკუროსო სხვაობები			(15,587)	(10,876)
სხვა შემოსავალი, წმინდა	20		11,944	13,165
- საიდანაც წმინდა სადაზღვევო ამონაგებია			4,149	3,395
- საიდანაც წმინდა სადაზღვევო ზარალია			(1,697)	(1,491)
არასაპროცენტო შემოსავალი			7,021	9,759
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	21		(17,732)	(14,298)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	21		(19,513)	(16,024)
ცვტა და ამორტიზაცია	9,10,11		(4,287)	(4,415)
სხვა გაუფასურების გაუქმება/(გაუფასურება და ანარიცხები)	18		4,066	(3,835)
არასაპროცენტო ხარჯი			(37,466)	(38,572)
მოგება დაბეგრამდე			42,557	30,023
მოგების გადასახადის ხარჯი	15		(14,524)	(3,366)
წმინდა მოგება პერიოდის განმავლობაში			28,033	26,657
მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:				
მშობელი საწარმოს აქციონერები			27,902	26,539
არამაკონტროლებელი წილები			131	118
			28,033	26,657
სხვა სრული შემოსავალი/(ზარალი), რომელიც რეკლასიფიცირდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	8		163	(375)
წლის სრული შემოსავალი			28,196	26,282

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	განკუთვნილი ჯგუფის აქციონერებისთვის				არასაკონ- ტროლო პაკეტის მფლობე- ლები	სულ საკუთარი კაპიტალი
	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გაუნაწილე ბელი მოგება	სულ		
1 იანვარი, 2021 წ.	114,430	17,845	205,602	337,877	806	338,683
წლის მოგება	–	–	26,539	26,539	118	26,657
წლის სხვა სრული შემოსავალი (მე-8 შენიშვნა)	–	–	(375)	(375)	–	(375)
წლის სრული შემოსავალი	–	–	26,164	26,164	118	26,282
გამოცხადებული და გაცემული დივიდენდები (მე-16 შენიშვნა)	–	–	(20,000)	(20,000)	–	(20,000)
დამატებით შეტანილი კაპიტალი (მე-14 შენიშვნა)	–	7,919	–	7,919	–	7,919
31 დეკემბერი, 2021 წ.	114,430	25,764	211,766	351,960	925	352,885
წლის მოგება	–	–	27,902	27,902	131	28,033
წლის სხვა სრული შემოსავალი (მე-8 შენიშვნა)	–	–	163	163	–	163
წლის სრული შემოსავალი	–	–	28,065	28,065	131	28,196
31 დეკემბერი, 2022 წ.	114,430	25,764	239,831	380,025	1,056	381,081

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
მოგება დაბეგვრამდე		42,557	30,023
არაფულადი მუხლების კორექტირებები:			
პროცენტის აქტივებზე გაუფასურების ზარალის (ამოღება)/ანარიცხების შექმნა	18	(19,232)	378
უპროცენტო აქტივებზე გაუფასურების ზარალის (ამოღება)/ანარიცხების შექმნა	18	(587)	274
სხვა ოპერაციების (ამოღება)/ანარიცხები	18	(768)	136
დასაკუთრებული აქტივების (ამოღება)/გაუფასურება	18	(2,711)	3,425
მოდერნიზაციით განპირობებული ზარალი	7	1,631	424
წმინდა შემოსულობა ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან	20	(11)	(13)
წმინდა შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების რეალიზაციიდან	20	(6,289)	(10,167)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან	20	(1,083)	–
ცვთის და ამორტიზაციის ხარჯი	9,10,11	4,287	4,415
დარიცხული პროცენტის ცვლილება, წმინდა		(126)	(533)
შემოსულობა უცხოური ოპერაციებიდან საკუროს სხვაობის გამო		15,587	10,876
შემომავალი ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		33,255	39,238
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(73,177)	2,408
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		113,136	84,323
სხვა აქტივები		(33,983)	(45,026)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(8)	8
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		361,969	(50,792)
სხვა ვალდებულებები		(2,149)	(5,513)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები გადასახადით დაბეგვრამდე		399,043	24,646
მოგების გადახდილი გადასახადი		(5,929)	–
საოპერაციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინება/(გადინება)		393,114	24,646
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების შესყიდვები	9	(1,577)	(2,593)
არამატერიალური აქტივების შეძენა	11	(2,751)	(1,743)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან	9	177	14
შემოსავალი დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან		25,164	18,028
შემოსავალი ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	8	21,510	10,060
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	8	(8,000)	(60)
შემოსავალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	8	2,000	6,054
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა	8	(7)	(6,054)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		36,516	23,706
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
დივიდენდების გადახდა	16	–	(20,000)
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა	14	–	(86,631)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	10	(1,565)	(1,414)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებით ფულადი ნაკადების გადინება		(1,565)	(108,045)
სავალუტო კურსის მერყეობის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(56,385)	4,196
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		371,680	(55,497)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	82,904	138,401
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	454,584	82,904

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

არსებითი არაფულადი ოპერაციები

- ▶ 2022 წელს ცვლილება სხვა აქტივებში მოიცავს 36,469 ლარის უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებას (2021 წ.: 20,488 ლარი).
- ▶ 2022 წელს სუბორდინირებული ვალის ნაშთი არ შეცვლილა, თუ არ ჩავთვლით სავალუტო კურსის მოძრაობას (2021 წ.: ცვლილება სუბორდინირებული ვალის ნაშთში მოიცავდა 7,919 ლარს, რომელიც აღირიცხა, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალის ზრდა).

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სააქციო საზოგადოება „ბანკი ქართუ“ (შემდგომში – „ბანკი“) საქართველოში 1996 წელს დაფუძნდა. ბანკი იმართება საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში – „სებ“) მიერ და თავის საქმიანობას ახორციელებს #229 გენერალური ლიცენზიის საფუძველზე. ბანკის ძირითადი საქმიანობაა კომერციული ოპერაციები, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების განხორციელება და უცხოური ვალუტით ვაჭრობა და ანაზღაურების მოზიდვა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 39ა.

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თბილისში ფუნქციონირებდა ბანკის ხუთი სერვისცენტრი, შეკვეთილში – განყოფილება, ხოლო გორში, თელავში, ქუთაისსა და ბათუმში – თითო სერვისცენტრი.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელ საწარმოს, რომელიც მოიცავს შემდეგ საწარმოებს:

სახელწოდება	საქმიანობის ქვეყანა	საკუთრების წილი (%)		საქმიანობის ტიპი
		2022	2021	
შპს „ქართუ ბროკერი“	საქართველო	100.00%	100.00%	საბროკერო
სს „სადაზღვევო კომპანია ქართუ“	საქართველო	91.39%	91.39%	საქმიანობა დაზღვევა დროებით
შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო დროებით
შპს „ჯეოპლასტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუ“ (შემდგომში „მშობელი საწარმო“ ან „აქციონერი“) ფლობდა ჯგუფის აქციების 100%-ს. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა უტა ივანიშვილი, ბიძინა ივანიშვილის ვაჟი.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მშობლის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ჯგუფის აქციონერთა საერთო კრებაზე. მფლობელებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (ლარი), და ყველა თანხა დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ჯგუფმა თავისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოამზადა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ გააგრძელებს საქმიანობას, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმო.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი ახალი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ არ არის შესული ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

სტანდარტებში შესული, ქვემოთ მოცემული, ცვლილებების პირველად გამოყენება მოხდა 2022 წელს, რის შედეგადაც სააღრიცხვო პოლიტიკასა და სხვა განმარტებით შენიშვნებში შესაბამისი ცვლილებები აისახა.

- ▶ „კონცეპტუალური საფუძვლების მითითება“ – შესწორებები ფასს (IFRS) 3–ში
- ▶ ძირითადი საშუალებები: „შემოსულობა მიზნობრივ გამოყენებამდე“ – ცვლილებები ბასს (IAS) 16–ში
- ▶ „წაგებიანი ხელშეკრულებები – ხელშეკრულების შესრულების ხარჯები“ – შესწორებები ბასს (IAS) 37–ში
- ▶ ფასს (IFRS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – შვილობილი საწარმო, როგორც საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს–ს
- ▶ ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ – ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები
- ▶ ბასს (IAS) 41 – „სოფლის მეურნეობა“ – გადასახადით დაბეგვრა სამართლიანი ღირებულების შეფასებებში

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შესულ ცვლილებებს ბანკის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გავლენა არ მოუხდენია.

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი საწარმოები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტირებულ საწარმოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ აქვს ინვესტირებულ საწარმოზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტირებული საწარმოს რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტირებულ საწარმოში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტირებულ საწარმოში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტირებულ საწარმოზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა რელევანტურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტირებულ საწარმოში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგება/გარიგებები;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს და მათი კონსოლიდაცია წყდება იმ თარიღიდან, როდესაც წყდება კონტროლი. ყველა შიდაჯგუფური გარიგება, ნაშთები და არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან სრულად გაიქვითება; ასევე გაიქვითება არარეალიზებული ზარალი ამ გარიგებებიდან გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც გარიგება ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი საწარმოების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში საკუთრების წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეწერება არამაკონტროლებელ წილს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე, იგი ჩამოწერს შვილობილ საწარმოს აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, ნებისმიერი არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას, დაგროვილ საკუთრს სხვაობას, რომელიც კაპიტალშია აღრიცხული; აღიარებს მიღებული ანაზღაურების თანხის სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის და მოგებაში ან ზარალში ნებისმიერი ზედმეტობის ან დეფიციტის სამართლიან ღირებულებას და ახდენს მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ კომპონენტებში მშობელი საწარმოს წილის რეკლასიფიკაციას მოგებაში ან ზარალში

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 23-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენება.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძიება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

საწყისი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

საწყისი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი თავისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შეიძლება ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტები ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნეს მოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ:

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნეს მოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნეს ამოცანების მისაღწევად.

ჯგუფი ბიზნეს მოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელის დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორიც არის, მაგალითად:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნეს მოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ჯგუფი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განსაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება საწყისი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ჯგუფი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის მინიმუმზე მეტ მოცულობას ან იმ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მერყეობა, რომლებიც არ უკავშირდება სესხის დაფარვის ძირითად პირობებს, არ წარმოშობს ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალ ინსტრუმენტებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც კმაყოფილება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით და ფინანსური აქტივების გაყიდვით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო ამონაგები და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული დაგროვილი შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წილობრივი ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

საწყისი აღიარებისას ჯგუფი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ კაპიტალის განმარტებას ბასს 32-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით და არ არის სავაჭროდ განკუთვნილი. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

ასეთ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არასოდეს გადაიტანება. დივიდენდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის სახით, გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ჯგუფი სარგებელს იღებს ამგვარი ამონაგებებიდან, ინსტრუმენტის ღირებულების ნაწილის ანაზღაურების სახით, რა შემთხვევაშიც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები არ გაუფასურების შეფასების საგანს არ წარმოადგენენ. ამგვარი ინსტრუმენტების გაყიდვისას, დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებებზე.

აკრედიტივები და სესხების გაცემის ვალდებულება

ჯგუფი მომხმარებლებს სთავაზობს აკრედიტივებს და სესხებს. სესხების გაცემის ვალდებულება და აკრედიტივები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ჯგუფს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით. ეს ხელშეკრულებები ექვევა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნების არეალში.

გარანტიები

ჯგუფი აფორმებს საგარანტიო ხელშეკრულებებს, რომლებითაც მას მოეთხოვება გარანტიის მფლობელის კომპენსირება, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას, რომელიც ამორტიზებულია ხელშეკრულების ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. საწყისი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება თანხით, რომელიც წარმოადგენს არსებული ვალდებულების დასაფარად საჭირო ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. ეს შეფასება ითვალისწინებს იმის ალბათობას, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს, ასევე არსებულ უზრუნველყოფის საგანს გარანტიის ხელშეკრულებების თანახმად და აღიარდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და ვალდებულების შესრულების გარანტიის რეზერვი.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ჯგუფი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი საწყისი აღიარების შემდეგ. ისეთი გამოწვევის შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ჯგუფი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება. 2022 წელს ჯგუფს არ მოუხდენია თავისი რომელიმე ფინანსური აქტივის რეკლასიფიკაცია.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურიზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი ან წამოიწყოს იძულებითი აღსრულების პროცედურები. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ჯგუფი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ჯგუფი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ჯგუფი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ასევე არ გადაუცია კონტროლი აქტივზე, აქტივის აღიარება ხდება ამ აქტივში ჯგუფის შენარჩუნებული მონაწილეობის ოდენობით. შენარჩუნებული მონაწილეობა, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ან ნაწილობრივ, ან მთლიანად მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს მათი ამოღების მცდელობას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მოკლევადიანი ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიცირება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ჯგუფის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქცივის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში;
- ▶ და საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

გადასახადები

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის საწყისი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

იჯარა

i. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადახდები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე საიჯარო გადახდებს, რასაც აკლდება მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები. თუ ჯგუფს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. აქტივის გამოყენების უფლება ცვეთას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულ მისაღები იჯარის წამახალისებელი გადახდებით, ცვლადი საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებით, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის მიზნული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევ საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება საიჯარო გადახდების შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიცირება ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადახდები ან ცვლილება შედის საიჯარო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადახდების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

ii. საოპერაციო იჯარა – ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. იჯარიდან შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება სხვა შემოსავლის ნაწილში, რაც წარმოდგენილია 20-ე შენიშვნაში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გაუფასურებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური ცვეთის კოეფიციენტების გამოყენებით:

შენიშვნები და სხვა უძრავი ქონება	2–3%
ავეჯი და საოფისე მოწყობილობები	10–20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	10–33%
სხვა	5–20%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. ცალკეული არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანების შემთხვევაში არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით.

ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 5–10 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული აქტივების აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით (სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულება) და შემდეგ ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღება მოსალოდნელია.

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. ამონაგების აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონს) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხებს და დამატებით დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ჯგუფი უბრუნდება საპროცენტო ამონაგების გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური დაირიცხება იმავე პერიოდში. საზღაური მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც კონსოლიდირებული შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ჯგუფის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. საზღაური და საზღაურის ის კომპონენტები, რომლებიც გარკვეულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, საზღაურისა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული კუმულაციური ამონაგების თანხის მნიშვნელოვანი გაუქმება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა

ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ქართულ ლარში („ლარი“), რაც ჯგუფის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის გადაყვანით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის გადაყვანით მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 2.7020 ლარი და 3.0976 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით და 2.8844 ლარი და 3.5040 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა). განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამონაკლისები. ფასს (IFRS) 17-ს ახალი სააღრიცხვო მოთხოვნა დაემატა დაზღვევის მახასიათებლების მქონე საბანკო პროდუქტებისთვის, რამაც შეიძლება იმოქმედოს იმის განსაზღვრაზე, თუ რომელი ინსტრუმენტები ან ამ ინსტრუმენტების რომელი პროდუქტები ექვევა ფასს 9-ის ან ფასს 17-ის მოქმედების არეალში.

საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები, რომლებიც სადაზღვევო დაფარვას შეიცავს: ამ პროდუქტების გამცემთა უმეტესობა შეძლებს გააგრძელოს მათი ამჟამინდელი წესით, ანუ ფასს 9-ის მიხედვით ფინანსურ ინსტრუმენტად აღრიცხვა. ფასს 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე.

როდესაც სადაზღვევო დაფარვა შეთავაზებულია საკრედიტო ბარათის სახელშეკრულებო პირობების ფარგლებში, მისი გამცემი ვალდებულია:

- ▶ გამოაცალკეოს სადაზღვევო დაფარვის კომპონენტი და მასზე გამოიყენოს ფასს 17
- ▶ გამოიყენოს სხვა მოქმედი სტანდარტები (როგორებიცაა ფასს 9, ფასს 15 „ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ ან ბასს 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“) მისი დანარჩენი კომპონენტებისთვის

სასესხო ხელშეკრულებები, რომლებიც აკმაყოფილებს დაზღვევის განმარტებას, მაგრამ ზღუდავს სადაზღვევო შემთხვევების ანაზღაურების თანხას იმ ოდენობამდე, რომელიც სხვა შემთხვევაში მოითხოვება ხელშეკრულების მიხედვით დაზღვევის ვალდებულების დასაფარად: ასეთი სესხების გამცემები – მაგ. სესხები სიკვდილის შემთხვევაში მოთხოვნის უფლების დათმობით – უფლება აქვთ გამოიყენონ ან ფასს 9, ან ფასს 17. ეს არჩევანი კეთდება პორტფელის დონეზე და შეუქცევადია.

ფასს 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შესადარისი რიცხოზოვანი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს 9-სა და ფასს 15-ს, ფასს 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს.

ჯგუფი, ამჟამად, აფასებს ფასს 17-ის მიღების გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

2020 წლის 1 იანვარს ბასს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ის „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ 69–76 მუხლებში, რომლებიც აკონკრეტებს ვალდებულებების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიცირების წესებს. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რა იგულისხმება ანგარიშსწორების გადავადების უფლებაში
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის ალბათობა, გამოიყენებს თუ არა საწარმო გადავადების უფლებას.
- ▶ რომ თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად წარმოადგენს წილობრივ ინსტრუმენტს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ იმოქმედებს ვალდებულების პირობები მის კლასიფიკაციაზე.

ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და მათი გამოყენება უნდა მოხდეს რეტროსპექტიულად. ჯგუფი ამ ეტაპზე აფასებს ცვლილებების ეფექტს მის მიმდინარე პრაქტიკაზე და იმას, არსებული სესხები საჭიროებს თუ არა რესტრუქტურზაციას.

სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს 8-ის შესწორებები

2021 წლის თებერვალში ბასს-მა გამოუშვა ბასს 8-ის შესწორებები, რომლებშიც წარმოადგინა „სააღრიცხვო შეფასებების“ განმარტება. შესწორებები განმარტავს განსხვავებას სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის და შეცდომების გასწორებას. გარდა ამისა, იგი ასევე განმარტავს, როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ხერხებს და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების მისაღებად.

ცვლილებები ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და ვრცელდება სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებზე, რომლებიც დგება ამ პერიოდის საწყისი თარიღით ან მის შემდგომ. დაშვებულია ვადაზე ადრე გამოყენება, თუ ეს ფაქტი გაცხადდება.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არსებითი გავლენა არ ექნება ჯგუფზე.

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკული რეკომენდაცია

2021 წლის თებერვალში ბასს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკული რეკომენდაცია „არსებითობის განსჯა“, რომლებიც შეიცავს მითითებებსა და მაგალითებს, რათა დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებების არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებაში. შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შეახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით.

ბასს 1-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ვინაიდან ცვლილებები მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში შეიცავს არასავალდებულო მითითებებს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციაში ტერმინის „არსებითის“ განმარტების გამოყენების თაობაზე, მათი ძალაში შესვლის თარიღი არ არის საჭირო.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

განსაზღვრელობის შეფასება

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ჯგუფის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას.
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ ურთიერთდამოკიდებულების დადგენა მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ისეთ მაკროეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორიცაა მშპ-ის ზრდის ტემპი, სავალუტო კურსები და ინფლაციის ტემპი, და დეფოლტის ალბათობებზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალზე მათი გავლენის განსაზღვრა.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით,
- ▶ უზრუნველყოფის საგნების ღირებულების შეფასება, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნებიდან ფულადი ნაკადების მიღების დროის შეფასება.

ჯგუფი გამოითვლის ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალს, რაც წარმოდგენილია მე-5, მე-6, მე-7, მე-8 და მე-12 შენიშვნებში, შესაბამისი თანმიმდევრობით.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ან გაცხადებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 23-ე შენიშვნაში.

დასაკუთრებული აქტივების შეფასება

დასაკუთრებული აქტივების რეგულარული შეფასება განახორციელა დამოუკიდებელმა სამემფასებლო კომპანიამ, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიცირება და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის აქტივების შეფასების გამოცდილება. აქტივების უმეტესობის ღირებულება შეფასებულია საბაზრო მიდგომის გამოყენებით. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2022	2021
ნაღდი ფული	27,978	26,988
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	97,042	13,498
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	264,955	32,706
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	64,634	9,721
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(25)	(9)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	454,584	82,904

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ლარსა და ევროში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 68%-ს, 20%-სა და 12%-ს, შესაბამისად, (2021 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 69%, ლარი 25% და ევრო 5%).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებიდან 77% განთავსებულია ორ ბანკში.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2022	2021
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	233,292	189,170
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	3,709	6,730
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(52)	(45)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	236,949	195,855

2022 წელს საკრედიტო დაწესებულებებს ევალუბრებად საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტთან დეპოზიტის გახსნა მომხმარებლებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური დაწესებულებებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 25%-ის ოდენობით (2021 წ.: 5% და 25%, შესაბამისად).

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (სებ-ში სავალდებულო რეზერვების გარდა) ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საერთო საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,730	1
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–
დაფარული აქტივები	(2,481)	(1)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(540)	1
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709	1

(ათას ლარში)

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საერთო საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,807	2
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	1,937	1
დაფარული აქტივები	(2,719)	(2)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(295)	–
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,730	1

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2022	2021
კორპორაციული სესხები	794,227	1,033,582
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	21,531	28,972
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	815,758	1,062,554
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(69,747)	(144,623)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	746,011	917,931

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორაციული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, საერთო	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022					
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	596,729	41,193	359,937	35,723	1,033,582
ხელახალი სეგმენტაცია*	1,466	–	–	–	1,466
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	281,267	–	–	–	281,267
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(273,607)	(31,130)	(81,975)	(3,398)	(390,110)
გადატანები პირველ სტადიაზე	30,137	(22,874)	(7,263)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(33,829)	68,598	(34,769)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(13,011)	(9,643)	22,654	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,054	–	2,054
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(1,289)	129	(465)	–	(1,625)
აღდგენები	–	–	2,655	–	2,655
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(60,146)	–	(60,146)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(27,058)	(5,063)	(38,360)	(4,435)	(74,916)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	560,805	41,210	164,322	27,890	794,227

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

*2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გადახედა ერთი სესხის ინდივიდუალურად სეგმენტირებას. სესხი აღიარებულია, როგორც ფიზიკურ პირზე გაცემული გასულ წელს, მაგრამ მსესხებელი რეალურად კორპორაციული კლიენტების დამფუძნებელია და სესხი ბიზნეს მიზნობრივობით გაიცა. ჯგუფმა მსესხებელი გადაიყვანა კორპორაციული სესხების კატეგორიაში.

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14,093	365	109,607	19,072	143,137
ხელახალი სეგმენტაცია	26	–	–	–	26
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	2,777	–	–	–	2,777
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(2,674)	(301)	(13,551)	(300)	(16,826)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,760	(203)	(1,557)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,169)	4,332	(3,163)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,027)	(1,036)	3,063	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2)	(1,048)	1,696	–	646
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,054	–	2,054
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(1,134)	25	(426)	–	(1,535)
აღდგენები	–	–	2,655	–	2,655
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(60,146)	–	(60,146)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(3,966)	(896)	3,839	(2,740)	(3,763)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,684	1,238	44,071	16,032	69,025

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,324	1,983	6,665	28,972
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,466)	–	–	(1,466)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	10,165	–	–	10,165
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(11,514)	(324)	(1,346)	(13,184)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,524	(1,524)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(443)	1,789	(1,346)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(63)	(79)	142	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	58	58
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელმწიფო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(6)	–	–	(6)
აღდგენები	–	–	62	62
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(579)	(579)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(1,581)	(264)	(646)	(2,491)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,940	1,581	3,010	21,531

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ფიზიკურ პირებზე გაცემული ამორტიზებული

ღირებულებით აღრიცხული სესხები, მოსალოდნელი

საკრედიტო ზარალის რეზერვი	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	166	47	1,273	1,486
ხელახალი სეგმენტაცია	(26)	–	–	(26)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	74	–	–	74
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(93)	(8)	(56)	(157)
გადატანები პირველ სტადიაზე	8	(8)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(7)	61	(54)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1)	1	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(6)	–	3	(3)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	58	58
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	2	–	(8)	(6)
აღდგენები	–	–	62	62
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(579)	(579)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(58)	(53)	(76)	(187)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	60	38	624	722

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორაციული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, საერთო	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	651,975	50,595	379,369	77,021	1,158,960
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	421,322	731	48,287	102	470,442
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(406,018)	(13,865)	(78,057)	(35,332)	(533,272)
გადატანები პირველ სტადიაზე	13,682	(7,901)	(5,781)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(21,157)	43,905	(22,748)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(43,931)	(29,031)	72,962	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	3,410	–	3,410
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(138)	(666)	380	–	(424)
აღდგენები	–	–	812	–	812
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,694)	–	(17,694)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(19,006)	(2,575)	(21,003)	(6,068)	(48,652)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	596,729	41,193	359,937	35,723	1,033,582

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,774	239	112,586	33,805	156,404
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	6,760	18	10,797	33	17,608
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(4,616)	(228)	(8,749)	(11,101)	(24,694)
გადატანები პირველ სტადიაზე	34	(19)	(15)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(544)	872	(328)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(372)	(780)	1,152	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(15)	1,026	11,426	–	12,437
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	3,410	–	3,410
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(447)	(23)	38	–	(432)
აღდგენები	–	–	812	–	812
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,694)	–	(17,694)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	3,519	(740)	(3,828)	(3,665)	(4,714)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,093	365	109,607	19,072	143,137

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1				
იანვრის მდგომარეობით	20,579	3,030	7,722	31,331
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	21,577	57	667	22,301
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(20,263)	(702)	(2,184)	(23,149)
გადატანები პირველ სტადიაზე	523	(523)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,415)	1,652	(237)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(142)	(1,289)	1,431	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	93	93
აღდგენები	–	–	7	7
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(435)	(435)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(535)	(242)	(399)	(1,176)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,324	1,983	6,665	28,972

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)*ფიზიკურ პირებზე გაცემული ამორტიზებული**ღირებულებით აღრიცხული სესხები, მოსალოდნელი*

<i>საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1				
იანვრის მდგომარეობით	101	82	1,864	2,047
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	154	5	127	286
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(116)	(21)	(250)	(387)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6	(6)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(22)	33	(11)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2)	(56)	58	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის				
ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს				
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(5)	40	59	94
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	93	93
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები,				
რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	1	(1)	(43)	(43)
აღდგენები	–	–	7	7
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(435)	(435)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	49	(29)	(196)	(176)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	166	47	1,273	1,486

მოდIFIკირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, , თუ ახალი სესხი არ მიიჩნევა შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ მოგებას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

ქვედა ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ მოდიფიცირებით განპირობებული შესაბამისი ზარალით.

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	42,036	161,075
მოდIFIკირებით განპირობებული წმინდა ზარალი	(336)	(424)
საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით		
შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში	23,558	11,780
შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	2,045	656

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების მიერ.

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, ითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით. თუ სესხები სხვადასხვა ტიპის გირაოთა უზრუნველყოფილი, ამ განაწილების მიზნებისთვის სესხის უზრუნველყოფის ტიპად მიიჩნევა ყველაზე მნიშვნელოვანი გირაო:

უზრუნველყოფის ტიპი	საერთო საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	წმინდა საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	598,055	(37,927)	560,128
ნაღდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	47,166	–	47,166
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	65,328	(10,972)	54,356
მარაგებით უზრუნველყოფილი სესხები	19,497	(841)	18,656
სხვა უზრუნველყოფა	2,576	(1,988)	588
არაუზრუნველყოფილი სესხები	83,136	(18,019)	65,117
სულ	815,758	(69,747)	746,011

უზრუნველყოფის ტიპი	საერთო საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	წმინდა საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	789,752	(90,873)	698,879
ნაღდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	39,458	–	39,458
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	94,148	(18,442)	75,706
მარაგებით უზრუნველყოფილი სესხები	11,535	(1,429)	10,106
სხვა უზრუნველყოფა	2,401	(1,760)	641
არაუზრუნველყოფილი სესხები	125,260	(32,119)	93,141
სულ	1,062,554	(144,623)	917,931

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ყველა მე-3 სტადიის და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის კატეგორიის სესხს აქვს დეფოლტის 100%-იანი ალბათობა, ამრიგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა მხოლოდ უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას ეყრდნობა. უზრუნველყოფის საგნის გარეშე, ყველა მე-3 სტადიის და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული კატეგორიის სესხი 100%-ით იქნებოდა გაუფასურებული, რაც გამოიწვევდა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 134,495 ლარით ზრდას (2021 წლის 31 დეკემბერი: 272,373 ლარი).

ხელმძღვანელობის შეფასებით, უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება სესხების გაცემის დროს, სულ მცირე, უტოლდება შესაბამისი უზრუნველყოფილი სესხების საბალანსო ღირებულებებს.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის მსესხებლების ექვსი უმსხვილესი ჯგუფის კონცენტრაცია მთლიან სასესხო დავალიანებაში 290,714 ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 35.71%-ია (2021 წლის 31 დეკემბერი: 316,418 ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 29.8%-ს შეადგენდა). ამ სესხებისთვის შექმნილია 21,981 ლარის რეზერვი (2021 წლის 31 დეკემბერი: 25,079 ლარის რეზერვი).

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)**

სესხები გაცემულია საქართველოში და განაწილებულია შემდეგი დარგების მიხედვით:

	2022	2021
ვაჭრობა და მომსახურება	270,959	421,132
წარმოება	241,889	293,883
მშენებლობა	194,836	224,379
სოფლის მეურნეობა	44,228	48,560
ფიზიკური პირები	21,531	28,972
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	2,804	2,590
ენერგეტიკა	175	197
სხვა	39,336	42,841
	815,758	1,062,554

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	21,943	23,599
არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	8,073	19,001
	30,016	42,600
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(95)	(432)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	29,921	42,168

*სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ
შემოსავალში ასახვით.*

	წილობრივი მონაწილეობა %	2022	2021
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ კლირინგ ცენტრში“	6.25%	54	54
ინვესტიცია სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში“	0.27%	3	3
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ საფინანსო კორპორაციაში“	0.47%	111	104
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.		168	161

*სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*

	2022	2021
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	7,085	8,937
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	7,085	8,937

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში და მასთან დაკავშირებულ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ	
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	23,599	19,001	42,600	
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	8,000	8,000	
დაფარული აქტივები	–	(1,614)	(3,000)	(4,614)	
გაყიდული აქტივები	–	–	(15,259)	(15,259)	
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	–	(42)	(669)	(711)	
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	21,943	8,073	30,016	
	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1	61	370	432	
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	37	37	
დაფარული აქტივები	–	(1)	(370)	(371)	
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(1)	(2)	–	(3)	
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	58	37	95	
	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,864	–	25,667	19,912	53,443
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	60	–	–	60
დაფარული აქტივები	(8,000)	(60)	(2,000)	–	(10,060)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	136	–	(68)	(911)	(843)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	–	23,599	19,001	42,600

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5	–	69	400	474
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	–	–	–
დაფარული აქტივები	(1)	–	(1)	–	(2)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(3)	–	(7)	(30)	(40)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1	–	61	370	432

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი, რომელიც ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული, 1-ელ სტადიას მიეკუთვნება.

ცვლილებები იმ სავალო ფასიანი ქაღალდების საბალანსო ღირებულებაში, რომლებიც აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მოიცავს 2,000 ლარის ფასიანი ქაღალდების გაყიდვას და სამართლიანი ღირებულების 163 ლარით ზრდას.

შემოსულობა არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან 2022 წლის განმავლობაში იყო 1,083 ლარი (2021 წ.: ნული).

(ათას ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	შენიშვნები და სხვა უძრავი ქონება	ავეჯი და მოწყობილო ბები	კომპიუტერული და ტექნიკა და ალჭურვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება და სხვა	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2021 წ.	9,910	6,476	7,140	1,664	50	25,240
შემოსვლები	–	129	1,640	–	823	2,592
რეკლასიფიკაცია	(5)	(96)	262	(156)	(5)	–
გასხვისება და ჩამოწერა	–	(87)	(83)	(45)	–	(215)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	9,905	6,422	8,959	1,463	868	27,617
შემოსვლები	–	174	936	389	78	1,577
გასხვისება და ჩამოწერა	–	(334)	(146)	(16)	(222)	(718)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	9,905	6,262	9,749	1,836	724	28,476
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2021 წ.	2,259	5,154	5,608	280	–	13,301
ცვეთის ხარჯი	253	337	836	171	–	1,597
რეკლასიფიკაცია	(62)	(427)	78	411	–	–
გასხვისება და ჩამოწერა	–	(87)	(85)	(43)	–	(215)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,450	4,977	6,437	819	–	14,683
ცვეთის დანარიცხი	252	308	900	168	–	1,628
გასხვისება და ჩამოწერა	–	(334)	(198)	(20)	–	(552)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,702	4,951	7,139	967	–	15,759
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება						
1 იანვარი, 2021 წ.	7,651	1,322	1,532	1,384	50	11,939
31 დეკემბერი, 2021 წ.	7,455	1,445	2,522	644	868	12,934
31 დეკემბერი, 2022 წ.	7,203	1,311	2,610	869	724	12,717

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეტილი ძირითადი საშუალებები გაუტოლდა 9,724 ლარს (2021 წ.: 6,433 ლარი).

10. იჯარა

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენიშვნები	საიჯარო ვალდებულებები
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,767	3,171
შემოსვლები	195	195
ცვეთის ხარჯი	(1,444)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	236
გადახდები	–	(1,801)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,518	1,801

ჯგუფმა აღიარა 233 ლარის საიჯარო ხარჯი თავისი მოკლევადიანი და სხვა საოპერაციო იჯარებიდან 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის (2021 წ.: 252 ლარი). საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში მთლიანი საიჯარო გადახდა გაუტოლდა 2,034 ლარს (2021 წ.: 2,038 ლარი).

(ათას ლარში)

10. იჯარა (გაგრძელება)

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენიშვნები	საიჯარო ვალდებულებები
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,184	4,575
შესყიდვები	10	10
ცვეთის ხარჯი	(1,427)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	372
გადახდები	–	(1,786)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,767	3,171

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები	კომპიუტერული პროგრამები	სულ
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2021 წ.	6,885	2,236	9,121
შესყიდვები	1,511	232	1,743
რეკლასიფიკაცია	(256)	256	–
გასვლები და ჩამოწერები	(387)	(19)	(406)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	7,753	2,705	10,458
შემოსვლები	2,460	291	2,751
გასვლები და ჩამოწერები	(3,578)	(49)	(3,627)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	6,635	2,947	9,582
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2021 წ.	4,050	1,510	5,560
ამორტიზაციის დანარიცხი	1,234	157	1,391
რეკლასიფიკაცია	(204)	204	–
გასვლები და ჩამოწერები	(387)	(19)	(406)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	4,693	1,852	6,545
ამორტიზაციის დანარიცხი	1,070	145	1,215
გასვლები და ჩამოწერები	(3,578)	(47)	(3,625)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,185	1,950	4,135
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
1 იანვარი, 2021 წ.	2,835	726	3,561
31 დეკემბერი, 2021 წ.	3,060	853	3,913
31 დეკემბერი, 2022 წ.	4,450	997	5,447

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2022	2021
სხვა არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული აქტივები	91,640	69,807
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	575	3,825
გადახდილი ავანსები	2,389	1,695
მარაგები	92	95
სხვა	110	117
	94,806	75,539
სხვა ფინანსური აქტივები		
მოთხოვნები	1,754	2,473
გარანტიასთან დაკავშირებით ანაზღაურებული მოთხოვნები	–	1,624
გამოკლებული: სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(775)	(2,033)
	979	2,064
სადაზღვევო აქტივები		
გადამზღვევლისგან მისაღები პრემიები	540	5,920
მისაღები სადაზღვევო პრემია	1,174	1,032
	1,714	6,952
სხვა აქტივები, სულ	97,499	84,555

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მესამე სტადიის სხვა ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესული ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სხვა აქტივების გაუფასურე- ბის რეზერვი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	–	2,720	2,720
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი	–	–	274	274
ჩამოწერა	–	–	(961)	(961)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2,033	2,033
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი	110	–	(158)	(48)
გადახდები	(70)	–	(469)	(539)
ჩამოწერა	–	–	(671)	(671)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	40		735	775

დასაკუთრებული აქტივების საბალანსო ღირებულების ცვლილებების ანალიზი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	2022	2021
საბალანსო ღირებულება წლის დასაწყისში	69,807	61,015
დასაკუთრებული	36,469	20,488
გაყიდული აქტივები	(18,875)	(7,861)
გაუმჯობესებები	2,893	–
გაუფასურების გაუქმება/(გაუფასურება)	1,346	(3,835)
საბალანსო ღირებულება წლის ბოლოსთვის	91,640	69,807

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

დასაკუთრებული აქტივები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოიცავს მიწას და შენობა-ნაგებობებს 86,147 ლარის ოდენობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 65,801 ლარი) და მოძრავ ქონებას 5,492 ლარის ოდენობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 4,006 ლარი), რომლებიც ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 25,382 ლარის ღირებულების დასაკუთრებული აქტივები აღრიცხულია დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულებით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 24,578 ლარი). შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან 2022 წლის განმავლობაში 6,289 ლარს გაუტოლდა (2021 წ.: 10,167 ლარი) (მე-20 შენიშვნა).

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ვალდებულებები	1,967	2,415
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	111
	1,967	2,526
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	3,793	369
სხვა	354	195
	4,147	564
სადაზღვევო ვალდებულებები		
დასაფარი საგადაზღვევო ვალდებულებები	670	607
სადაზღვევო ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	1,705	6,939
	2,375	7,546
სხვა ვალდებულებები, სულ	8,489	10,636

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი არ ფლობდა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

	2021			
	პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულებები	
	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება
სავალუტო ხელშეკრულებები				
ფორვარდები და სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	29,912	30,022	–	111
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	29,912	30,022	–	111

(ათას ლარში)

13. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2022	2021
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	493,201	375,665
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	611,458	501,656
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,104,659	877,321

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოიცავდა ათი უმსხვილესი მომხმარებლის ნაშთებს 459,497 ლარის ოდენობით, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 41.6%-ს შეადგენდა (2021 წლის 31 დეკემბერი: 416,106 ლარი, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 47.4%-ს შეადგენდა).

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	2022	2021
ვაჭრობა და მომსახურება	457,340	394,827
ფიზიკური პირები	460,154	314,505
სახელმწიფო მომსახურება	59,827	79,964
მშენებლობა	28,316	24,053
წარმოება	4,786	2,785
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	4,288	115
სოფლის მეურნეობა	943	1,835
სხვა	89,005	59,237
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,104,659	877,321

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა ანაბრები მოიცავდა ვაჭრობასა და მომსახურებაზე და ინდივიდუალურ სექტორებზე კლასიფიცირებულ ნაშთებს 185,504 ლარის ოდენობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 213,011 ლარი), რომლებიც გაიყინა 2015 წლის 11 სექტემბრის სასამართლო გადაწყვეტილებით.

14. სუბორდინირებული ვალი

ყველა სუბორდინირებული სესხი მიღებულია დაკავშირებული მხარეებისგან და შედგება შემდეგისგან:

კრედიტის გამცემი	გაცემის თარიღი	ვადა თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი	საბალანსო
					სახელშეკრულებით დირებულდება ლარში	დირებულდება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-28	5.50%	აშშ დოლარი	8,530	13,510
ფინსერვისი XXI	9-ოქტ-20	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	32,233	11,094
ფინსერვისი XXI	19-აპრ.-21	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	34,363	19,101
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	19,459	18,931
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-27	5.50%	აშშ დოლარი	12,642	18,914
						81,550

(ათას ლარში)

14. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

კრედიტის გამგები	გაცემის თარიღი	ვადა თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	საბალანსო თავდაპირველი სახელშეკრულებო ვალუტა	ლირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
					ლირებულება ლარში	მდგომარეობით
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-28	5.50%	აშშ დოლარი	8,530	15,488
ფინსერვისი XXI	9-ოქტ-20	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	32,233	15,050
ფინსერვისი XXI	19-აპრ.-21	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	34,363	23,057
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	19,459	21,703
ინტერკონსალტინგი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-27	5.50%	აშშ დოლარი	12,642	21,683
პლუსი						
						96,981

ჯგუფის გაკოტრების ან ლიკვიდირების შემთხვევაში, ამ ვალების დაბრუნება სუბორდინირებულია სხვა კრედიტორების წინაშე ჯგუფის ვალდებულებების დაფარვის მიმართ.

ყველა სუბორდინირებული ვალი კონვერტირებადი ჩვეულებრივ აქციებად. იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის ძირითადი პირველადი კოეფიციენტი ჩამოცდება ეროვნული ბანკის მიერ ბანკისთვის დაწესებულ ძირითადი პირველადი კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნასა და ძირითადი პირველადი კაპიტალის 5.125%-ს შორის უდიდეს მაჩვენებელს, უვადო სუბორდინირებული ვალი ექვემდებარება ბანკის ჩვეულებრივ აქციებში კონვერტაციას. გრძელვადიანი სუბორდინირებული ვალის შემთხვევაში, ჯგუფი ფლობს ოფციონს, რომ ვალდებულებები გარდაქმნას ჩვეულებრივ აქციებად მათი ნომინალური ღირებულებით. თუმცა ჯგუფი ასევე იტოვებს უფლებას, რომ სრულად დაფაროს სუბორდინირებული ვალი ნაცვლად იმისა, რომ არჩიოს მისი ჩვეულებრივ აქციებად გარდაქმნა.

2021 წლის 19 აპრილს ჯგუფმა შეცვალა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებები „ფინსერვისი XXI-თან“ და „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“. „ფინსერვისი XXI-თან“ 30,000 აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება გაიყო 10,000 აშშ დოლარის უვადო სესხად, რომელიც აკმაყოფილებს პირველადი კაპიტალის მოთხოვნებს, და 20,000 აშშ დოლარის სესხად 2028 წლის 31 მარტამდე გაგრძელებული ვადით, რომელიც რჩება მეორადი კაპიტალის მოთხოვნების ფარგლებში. 10,000 აშშ დოლარის უვადო სესხის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი 7.33%-ით განისაზღვრა. აქედან გამომდინარე, ცვლილებების ეფექტი აღირიცხა, როგორც განადგურებული საწესდებო კაპიტალის ზრდა 7,919 ლარით. 7,000 აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“ გაგრძელდა 2027 წლის 17 ოქტომბრამდე. ის კვლავაც აკმაყოფილებს შესაბამის პირობებს და შედის მეორად საზედამხებდევლო კაპიტალში.

2021 წლის 19 აპრილს ჯგუფმა დაფარა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებები „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“ და „ჯორჯიან პოლდინგთან“ 1,600 აშშ დოლარის და 10,000 აშშ დოლარის ოდენობით, შესაბამისად

2021 წლის 24 აგვისტოს ჯგუფმა დაფარა „ფინსერვისი XXI“-ის სუბორდინირებული სესხი 15,000 აშშ დოლარის ოდენობით, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 20,000 აშშ დოლარიდან.

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობის შედეგად ასახული ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობის შედეგად წარმოდგარი ვალდებულებები ის ვალდებულებებია, რომლებისთვისაც ფულადი ნაკადები იყო ან მომავალი ფულადი ნაკადები იქნება კლასიფიცირებული ჯგუფის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები.

(ათას ლარში)

14. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

1 იანვარი, 2022 წ.	დაფარვა	დამატებით შეტანილი კაპიტალი,		2022 წლის		2022 წლის		საკურსო სხვაობით განპირობე- ბული	
		აღიარებული საწყისი აღიარებისას	აღიარებული საწყისი აღიარებისას	განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	შემოსულობა 2022 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სუბორდინირ- ბული ვალი	96,981	–	–	6,254	(6,257)	(15,428)			81,550

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ცვლილებები 2021 წლის განმავლობაში:

1 იანვარი, 2021 წ.	დაფარვა	დამატებით შეტანილი კაპიტალი,		2021 წლის		2021 წლის		საკურსო სხვაობით განპირობე- ბული	
		აღიარებული საწყისი აღიარებისას	აღიარებული საწყისი აღიარებისას	განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	შემოსულობა 2021 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2021 წ.
სუბორდინირ- ბული ვალი	199,039	(86,631)	(7,919)	9,291	(9,292)	(7,507)			96,981

სუბორდინირებული სესხის ძირითადი თანხის ოდენობა, რომელიც, სეზ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 28,641 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა 28,641 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 37,171 ლარი შეესაბამებოდა 37,171 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით). სუბორდინირებული სესხის ძირითადი თანხა, რომელიც, სეზ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა დამატებით პირველად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 72,954 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა 49,109 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 83,635 ლარი შეესაბამებოდა 59,810 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით).

15. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ჯგუფს აღიარებული ჰქონდა ის გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებას 2023 წლამდე ვარაუდობდა. 2018 წლის ცვლილების თანახმად, მოგების გადასახადით უნდა დაიბეგრლიყო დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობის დაანგარიშება უნდა მომხდარიყო განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებოდათ ჩათვალათ 2008–2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრებოდა მოგების გადასახადით. 2022 წლის დეკემბერში აღნიშნული ცვლილება გაუქმდა კომერციული ბანკებისთვის, ხოლო სადაზღვევო კომპანიებისთვის ძალაში შესვლის თარიღი შეიცვალა 2024 წლის 1 იანვრით.

(ათას ლარში)

15. გადასახადები (გაგრძელება)

ცვლილების მიხედვით, 2023 წლის 1 იანვრიდან არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის, შენარჩუნდება. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდება. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით.

სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ერთჯერადად 15%-ით დაიბეგრება. შეცვლილი კანონი მკაფიოდ არ განმარტავს საპროცენტო შემოსავალში სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობის ბუღალტრულად აღრიცხვის წესს. ხელმძღვანელობას გონივრულად მიაჩნია სტანდარტებზე გადასვლისას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მსგავსი მიდგომის გამოყენება საპროცენტო შემოსავალზე და გადავადებულ გადასახადს შესაბამისად გამოითვლოს.

აღნიშნულ ცვლილებას მყისიერი გავლენა ჰქონდა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც წარმოიქმნილი იყო წინა პერიოდებში აღიარებული დროებითი სხვაობების შედეგად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ჯგუფმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ექვემდებარებოდნენ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ექვემდებარებოდნენ არ დამდგარა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ – შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდის მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ჯგუფს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის ხარჯი:

	2022	2021
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	10,805	4,006
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი/(სარგებელი)	3,719	(640)
მოგების გადასახადის ხარჯი	14,524	3,366

2022 და 2021 წლებში ჯგუფის მოგების უმეტესი ნაწილი იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შეჯერებულია გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2022	2021
მოგება დაბეგრამდე	42,557	30,023
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	6,384	4,503
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	(736)	(924)
გამოუქვითავი ხარჯები	626	817
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	8,250	–
აუღიარებელი გადავადებული გადასახადები, რომლებიც მოქმედებს 2023 წლის შემდგომ წლებში		(1,030)
მოგების გადასახადის ხარჯი	14,524	3,366

(ათას ლარში)

15. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის პერიოდში ასეთია

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	მოგებაში ან ზარალში ასახვით	31 დეკემბერი, 2021 წ.	მოგებაში ან ზარალში ასახვით	31 დეკემბერი, 2022 წ.
დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი					
სხვა აქტივები	2,651	(1,451)	1,200	14	1,214
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	191	235	426	114	540
საიჯარო ვალდებულებები	571	(189)	382	(61)	321
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1,108	1,114	(1,024)	90
ანარიცხები	367	(17)	350	(350)	–
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	3,786	(314)	3,472	(1,307)	2,165
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(10,193)	3,417	(6,776)	(2,322)	(9,098)
ძირითადი საშუალებები	(767)	310	(457)	(971)	(1,428)
სხვა ვალდებულებები	(1,333)	(141)	(1,474)	891	(583)
აქტივის გამოყენების უფლება	(559)	189	(360)	87	(273)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(15)	(7)	(22)	(5)	(27)
არამატერიალური აქტივები	46	(39)	7	(31)	(24)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	143	(103)	40	(61)	(21)
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	2,672	(2,672)	–	–	–
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(10,006)	954	(9,042)	(2,412)	(11,454)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(6,220)	640	(5,570)	(3,719)	(9,289)

16. საკუთარი კაპიტალი

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად განაღდებული კაპიტალი 114,430 ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 114,430,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

2022 წელს ჯგუფს არ გამოუცხადებია და არ გადაუხდია დივიდენდები. (2021 წ.: 20,000 ლარი გამოცხადებული და გადახდილი, 0.175 ერთ აქციაზე).

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის გაუნაწილებელ მოგებაში შედის 31 ლარის სამართლიანი ღირებულების ცვლილება საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებში (2021 წ.: 31 დეკემბერი: (133) ლარი).

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი საწარმოსგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების საწყისი აღიარებისას, და არაარსებითად მიჩნეული მოდიფიკაციის შედეგად, მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

(ათას ლარში)

17. პირობითი ვალდებულებები**პირობითი ვალდებულებები**

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

	2022	2021
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	31,665	35,322
გაცემული გარანტიები	51,024	30,951
	82,689	66,273
გამოკლებული: საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(201)	(969)
პირობითი ვალდებულებები	82,488	65,304

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

სესხების გაცემის ვალდებულება	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	408	71	137	616
ახალი დავალიანება	611	5	364	980
გადახდილი თანხები	(750)	(6)	(534)	(1,290)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1	(1)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	–	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(55)	55	–
შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1)	3	8	10
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(156)	(15)	(20)	(191)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	113	2	10	125

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

სესხების გაცემის ვალდებულება	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	359	81	261	701
ახალი დავალიანება	860	14	1,690	2,564
გადახდილი თანხები	(589)	(28)	(1,881)	(2,498)
გადატანები პირველ სტადიაზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(11)	13	(2)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(144)	(39)	183	–
შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	47	(122)	(75)
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(67)	(17)	8	(76)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	408	71	137	616

(ათას ლარში)

18. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგებაში ან ზარალში 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

					შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	
	შენიშვნა	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	16	–	–	–	16
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	7	–	–	–	7
კლიენტებზე გაცემული სესხები*	7	(6,515)	865	(10,290)	(3,040)	(18,980)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	8	(337)	–	–	–	(337)
სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		62	–	–	–	62
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა/(გაუქმება) პროცენტთან აქტივებზე		(6,767)	865	(10,290)	(3,040)	(19,232)
სხვა ფინანსური აქტივები	12	40	–	(627)	–	(587)
გარანტიები	18	(107)	1	(171)	–	(277)
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	(294)	(70)	(127)	–	(491)
სხვა გაუფასურების და ანარიცხების დარიცხვა/(გაუქმება), დასაკუთრებული აქტივების გარდა		(361)	(69)	(925)	–	(1,355)
დასაკუთრებული აქტივების გაუფასურება	12					(2,711)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						(4,066)

* ჯგუფმა მნიშვნელოვნად შეამცირა მე-3 სტადიის და შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სესხების პორტფელი 2022 წელს, რაც ძირითადად განპირობებული იყო რამდენიმე მსხვილი მე-3 სტადიის სესხის დაფარვით ამ მსესხებლებთან მოლაპარაკების შედეგად, რა დროსაც ჯგუფმა აპატია მათ დარიცხული ჯარიმის და პროცენტის ნაწილი დარჩენილი ვალდებულების სრულად დაფარვის პირობით. ასევე იყო შემთხვევები, როდესაც გაიყიდა მსხვილი სესხები, მოხდა უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრება ან სესხების გაჯანსაღება.

(ათას ლარში)

18. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში:

	შენიშვნა	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	(45)	–	–	–	(45)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	(6)	–	–	–	(6)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	4,384	92	10,238	(14,733)	(19)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	8	(42)	–	–	–	(42)
სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		490	–	–	–	490
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა/(გაუქმება) პროცენტთან აქტივებზე		4,781	92	10,238	(14,733)	378
სხვა ფინანსური აქტივები	12	–	–	274	–	274
გარანტიები	18	72	–	149	–	221
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	50	(10)	(125)	–	(85)
სხვა გაუფასურების და ანარიცხების დარიცხვა/(გაუქმება), დასაკუთრებული აქტივების გარდა		122	(10)	298	–	410
დასაკუთრებული აქტივების გაუფასურება	12					3,425
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						3,835

19. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	11,665	3,443
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	871	1,300
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	1,336	977
საკასო ოპერაციები	464	645
დოკუმენტური ოპერაციები	35	31
სხვა	687	733
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	15,058	7,129
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(11,832)	(4,465)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(631)	(779)
დოკუმენტური ოპერაციები	–	(7)
სხვა	(53)	(84)
საკომისიო ხარჯი	(12,516)	(5,335)

(ათას ლარში)

19. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი (გაგრძელება)

ჯგუფი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ამონაგებს ძირითადად წარმოადგენს გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა აღიარა გარანტიებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო აქტივები 89 ლარის ოდენობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 203 ლარი), რომელიც აისახა სხვა ფინანსურ აქტივებში (მე-12 შენიშვნა).

20. სხვა შემოსავალი, წმინდა

სხვა წმინდა მოგება/(ზარალი) შედგება:

	2022	2021
წმინდა შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების რეალიზაციიდან	6,289	10,167
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	1,669	569
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან	1,083	–
მიღებული ჯარიმა და საურავი	321	26
ქონების გასხვისებიდან მიღებული შემოსულობა	11	13
სხვა	119	486
	9,492	11,261
წმინდა სადაზღვევო შემოსავალი		
წმინდა სადაზღვევო ამონაგები	4,149	3,395
წმინდა სადაზღვევო ზარალი	(1,754)	(1,470)
გადამზღვევლების წილი დარეგულირებულ ზარალში	–	(14)
დამდგარი, მაგრამ განუცხადებელი ზარალების რეზერვის ცვლილება	57	(7)
	2,452	1,904
სხვა წმინდა შემოსავლები, სულ	11,944	13,165

21. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი მოიცავს:

	2022	2021
ხელფასები	14,968	13,570
პრემიები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	2,764	728
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	17,732	14,298
კომუნიკაციები	4,635	4,399
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	7,915	5,221
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	1,362	1,333
დაცვა–უსაფრთხოების ხარჯები	944	766
პროფესიული მომსახურება	793	684
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	695	655
კომუნალური მომსახურება	604	580
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	301	308
მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე იჯარის ხარჯი	233	252
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	225	217
საოფისე მარაგები	220	234
საწევრო შენატანები	120	115
დაზღვევა	97	100
პერსონალის გადამზადება	41	17
დანახარჯი რეკლამაზე	6	19
სხვა ხარჯები	1,322	1,124
სხვა საოპერაციო ხარჯები	19,513	16,024

(ათას ლარში)

21. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი (გაგრძელება)

ჯგუფში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 2022 წლის განმავლობაში იყო 314, მათ შორის, ზედა რგოლის საშუალოდ 6 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 25 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 283 სხვა დასაქმებული, ხოლო დროებითი დასაქმებული საშუალოდ 9 იყო 2022 წლის განმავლობაში. (2021 წ.: დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა იყო 376, მათ შორის ზედა რგოლის საშუალოდ 7 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 32 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 337 სხვა დასაქმებული, საშუალოდ 8 დროებითი დასაქმებული).

ჯგუფის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2022 და 2021 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღე-ის გარეშე):

	2022	2021
გასამრჯელო ჯგუფის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	352	456
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	17	17
სულ საზღაურები და ხარჯები	369	473

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 211 ლარს (2021 წ.: 45 ლარი).

22. რისკების მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამოყოფაზე და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდობის და საბაზრო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო რისკების დირექტორთან და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებთან ერთად განსაზღვრავს ჯგუფის რისკის დასაშვებ დონეს. საბჭო პასუხისმგებელია რისკის ეფექტური მართვის, მონიტორინგის და შიდა კონტროლების არსებობაზე ჯგუფის შიგნით, რომლებიც შესაბამისობაშია რისკის დასაშვებ დონის შესახებ პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. სხვა ფუნქციებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ერთად და ცალ-ცალკე პასუხისმგებელი არიან რისკის მართვის მძლავრი კულტურის შენარჩუნებაზე, რომელიც საჭიროა ორგანიზაციის საქმიანობის უწყვეტობისთვის.

რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტი პასუხს აგებს რისკის სტრატეგიების ეფექტურობის გადახედვაზე აგრეგირებულ და ინდივიდუალურ დონეზე, აფასებს რისკის დასაშვებ დონესთან შესაბამისობას და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს. ეს კომიტეტი ასევე მიმოიხილავს რისკის მართვასთან დაკავშირებულ ყველა პოლიტიკას. რისკების კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს რისკის სტრატეგიების და რისკის მართვის შესაბამისი პროცესების განხორციელებასა და შენარჩუნებაზე. რისკების განსაზღვრასა და კონტროლზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დირექტორთა საბჭოს ეკისრება. რისკების მართვას და ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის სხვადასხვა განყოფილება და კომიტეტი.

რისკების მართვა

რისკების მართვის დეპარტამენტს ევალება რისკის მართვის სისტემის დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ჯგუფის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკების მართვის პროცესებს მთელ ჯგუფში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ჯგუფის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ჯგუფის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას და სხვა. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

რისკების შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია რისკების კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები კვარტალში ერთხელ ტარდება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისი მსესხებლები ან კონტრაქტები ვერ შეძლებენ თავიანთი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში, ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ჯგუფისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს პირველ, მეორე და მესამე სტადიებად და შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ელი სტადია:	სესხების საწყისი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მე-2 სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მე-3 სტადია:	სესხები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით საწყისი აღიარებისას და საპროცენტო ამონაგების აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი გაუფასურებული: ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის და გაჯანსაღების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მესამე სტადიაზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას ან მსესხებლის საკრედიტო რისკის მაჩვენებელი გაიზარდა „მაღალი რისკის“ კატეგორიამდე საკრედიტო რისკის შეფასების შიდა მეთოდოლოგიის მიხედვით. ჯგუფი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, მომხმარებელს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა მოვლენას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ჯგუფი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მესამე სტადიას, ან ხომ არ არის მეორე სტადია უფრო მართებული.

ჯგუფმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გაჯანსაღებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე საწყისი აღიარების შემდეგ.

დეფოლტის ალბათობის მოდელი

იმისათვის, რომ თითოეული ჯგუფისთვის დეფოლტის ალბათობა განსაზღვროს, ჯგუფი იყენებს მიგრაციის მატრიცებს ე. წ. „მარკოვის ჯაჭვის“ მოდელზე დაყრდნობით. 12-თვიანი პერიოდის ანალიზის დასაწყისში მსესხებლები იყოფიან 11 ჯგუფად გადავადებული დღეების რაოდენობისა და საზედამხედველო მიზნებისთვის მინიჭებული საკრედიტო კლასიფიკაციის მიხედვით. ანალიზი ტარდება ყოველი 12-თვიანი პერიოდისთვის 2014 წლის დეკემბრიდან საანგარიშგებო თარიღამდე. მოდელში გამოყენებული საბოლოო დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობების ისტორიული 12-თვიანი პერიოდის საშუალო შეწონილს.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფმა საპროგნოზო ინფორმაციის გავლენა კოლექტიური შეფასების მოდელზე შეაფასა არაარსებითად, შესაბამისად, შედეგები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში არ აუსახავს.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.88%-ით, რაც შეადგენს 612 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის შემცირება 10%-ით გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.67%-ით, რაც შეადგენს 1,168 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.64%-ით, რაც შეადგენს 929 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით შემცირება გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 2.19%-ით, რაც შეადგენს 3,155 ლარს).

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელი

გაუფასურების მოდელის კიდევ ერთი კომპონენტია ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომელიც წარმოადგენს გადაუხდელობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოშობილი ზარალის შეფასებას. მის შესაფასებლად, სეგმენტებად დაყოფილი გადაუხდელი დავალიანებები მცირდება დაგირავებული ანაზრებით და დაგირავებული ძირითადი საშუალებების დისკონტირებული სალიკვიდაციო ღირებულებით, დავალიანების 2.5-წლიანი ამოღების ვადისა და უზრუნველყოფის საგნის საბაზროზე დაბალი ღირებულების (დისკონტის) გამოყენებით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა ძალიან არსებითია და ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დიდად არის დამოკიდებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.98%-ით, რაც შეადგენს 1,378 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.92%-ით, რაც შეადგენს 1,336 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.97%-ით, რაც შეადგენს 2,846 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.97%-ით, რაც შეადგენს 2,839 ლარს).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 3.83%-ით, რაც შეადგენს 2,712 ლარს, ხოლო 10%-ით (სამი თვე) შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 3.83%-ით, რაც შეადგენს 2,670 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 4.19%-ით, რაც შეადგენს 6,046 ლარს, ხოლო 10%-ით შემცირება (სამი თვე) იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 4.14%-ით, რაც შეადგენს 5,976 ლარს).

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების მოდელი

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც მომხმარებლის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ჯგუფი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის დასადგენად, ინსტრუმენტს ან ინსტრუმენტების პორტფელს ეხება თუ არა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ჯგუფი აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზრდილი საკრედიტო რისკი აქტივის საწყისი აღიარების შემდეგ.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, მომხმარებლის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ჯგუფი იყენებს შეფასების ოგივე პრინციპებს იმის განსაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ბანკის რისკების მართვის დეპარტამენტი აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული გარე რეიტინგები. ჯგუფის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებში შედის სახაზინო ვალდებულებები, სახაზინო ობლიგაციები და კორპორაციული ობლიგაციები. სახაზინო ვალდებულებები და სახაზინო ობლიგაციები საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ არის გამოშვებული, ამიტომ ამ ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ქვეყნის საკრედიტო რეიტინგის საფუძველზე ხდება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება კორპორაციული ობლიგაციების შემთხვევაში ეყრდნობა საერთაშორისო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ საკრედიტო რეიტინგებს.

კორპორაციული სესხები

კორპორაციული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის საკრედიტო რისკებზე სპეციალიზებული თანამშრომლები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, მომხმარებლის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებიც ფასდება მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია მომხმარებლებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სემენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საცალო დაკრედიტება

საცალო სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ბანკის ჯგუფის საკრედიტო რისკებზე სპეციალიზებული თანამშრომლები განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორიცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია პროგნოზირებულ ყოველთვიურ ფულად ნაკადებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს და ყველა სხვა რელევანტურ კოეფიციენტს (ანუ სესხის მომსახურების კოეფიციენტი, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში), რომლებითაც ფასდება მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობა;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს მოიცავს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რამდენად შეუძლია კლიენტს მომავალში ფულადი ნაკადების მიღება.

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ჯგუფი ქვემოთ მოყვანილ ფაქტორებზე დაყრდნობით ან კოლექტიურად, ან ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

აქტივების ის კლასები, რომლებისთვისაც ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ინდივიდუალურად გამოითვლის მოიცავს 1-ელი სტადიის კრედიტს, რომელიც აღემატება პირველადი კაპიტალის 1%-ს და მე-2 სტადიის, მე-3 სტადიის და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სტადიის კრედიტებს, რომლებიც აღემატება პირველადი კაპიტალის 0.5%-ს.

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ყველა სხვა აქტივის კლასებისთვის გამოითვლის კოლექტიურად.

ჯგუფი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის საოპერაციო სემენტის მიხედვით.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. ჯგუფი იყენებს მკაცრ მეთოდოლოგიას უმსხვილესი მსესხებლების კონცენტრაციის შესაფასებლად, რისთვისაც ითვალისწინებს როგორც კონკრეტულ ჯგუფს, ისე იმ სექტორს, რომელშიც ისინი საქმიანობენ.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალმხრივი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში ჯგუფი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორიცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსის ცვლილება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმარისად არსებითია.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სეზონის და საქსტატის მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა.

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %	2023	2024	2025	მომდევნო წლები
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური	25%	6.00%	5.00%	5.00%	5.00%
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	4.00%	5.50%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2.00%	4.00%	5.00%	5.00%
აშშ დოლარი/ლარის გაცვლითი კურსი						
	ოპტიმისტური	25%	2.65	2.65	2.65	2.65
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	2.70	2.70	2.70	2.70
	პესიმისტური	25%	3.11	2.95	2.80	2.80
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური	25%	5.00%	3.00%	3.00%	3.00%
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	5.30%	3.10%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	9.00%	6.00%	3.00%	3.00%

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %	2022	2023	2024	მომდევნო წლები
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური	25%	6.00%	5.00%	4.50%	4.50%
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	5.00%	4.00%	4.50%	4.50%
	პესიმისტური	25%	2.00%	4.00%	5.00%	5.00%
აშშ დოლარი/ლარის გაცვლითი კურსი						
	ოპტიმისტური	25%	3.02	2.97	2.93	2.93
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	3.10	3.10	3.10	3.10
	პესიმისტური	25%	3.28	3.23	3.17	3.17
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური	25%	5.50%	3.00%	3.00%	3.00%
	საბაზისო					
	სცენარი	50%	7.00%	2.50%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	8.00%	4.00%	3.00%	3.00%

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება ეკონომიკურ მაჩვენებლებსა და დეფოლტის და ზარალის კოეფიციენტებს შორის სესხის პორტფელებზე შემუშავდა ბოლო 8 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. ჯგუფის მაკროეკონომიკური მოდელის მიხედვით, არ არსებობს მნიშვნელოვანი დამოკიდებულება მაკროეკონომიკურ ცვლადებსა და სესხის პორტფელის ხარისხს შორის.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ცხრილში წარმოდგენილია შიდა და გარე რეიტინგები, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად და ასევე კავშირი შიდა რეიტინგებსა და საკრედიტო ხარისხის კატეგორიებს შორის, რომლებიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილებშია ასახული:

	<i>შიდა რეიტინგი</i>	<i>სეზ-ის კლასიფიკაცია</i>
მაღალი შეფასება	1	სტანდარტული
	2	
	3	
სტანდარტული შეფასება	4	სტანდარტული
სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	5	საყურადღებო სტანდარტულზე დაბალი, საეჭვო, ზარალი
გაუფასურებული	6	

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ელი სტადია	426,606	-	-	426,606
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ელი სტადია	236,949	-	-	236,949
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7	1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3 სტადია შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	324,498	223,991	4,632	553,121
კორპორაციული სესხები		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	8,579	31,393	39,972
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	-	120,251	120,251
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	8	1-ელი სტადია	21,888	8,033	-	29,921
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		1-ელი სტადია 1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	7,085	-	-	7,085
სხვა ფინანსური აქტივები	18	1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	259	-	259
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	-	-	-
გარანტიები		1-ელი სტადია	-	-	720	720
		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	26,118	4,820	-	30,938
		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	-	370	370
		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	-	232	232
		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	21,499	26,220	-	47,719
		1-ელი სტადია მე-2 სტადია მე-3	-	-	44	44
		1-ელი სტადია	-	-	3,185	3,185
სულ			1,080,801	272,622	37,984	1,530,039

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2021 წ.	შენიშვნა	მაღალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ელი სტადია	54,677	1,239	–	–	55,916
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ელი სტადია	195,855	–	–	–	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7	1-ელი სტადია	284,747	198,433	89,975	9,481	582,636
		მე-2 სტადია	12,489	12,280	7,559	8,500	40,828
		მე-3 სტადია	3,064	–	7,883	239,383	250,330
		შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ-რ ებული	–	–	–	16,651	16,651
კორპორაციული სესხები		1-ელი სტადია	17,376	410	1,911	461	20,158
		მე-2 სტადია	–	–	1,824	112	1,936
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		მე-3 სტადია	–	–	153	5,239	5,392
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	8	1-ელი სტადია	23,539	18,629	–	–	42,168
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით			8,937	–	–	–	8,937
		1-ელი სტადია	–	220	–	–	220
		მე-2 სტადია	–	–	–	–	–
მე-3 სტადია		სტადია	–	–	–	1,844	1,844
სხვა ფინანსური აქტივები	18	1-ელი სტადია	16,657	10,880	5,262	1,313	34,112
		მე-2 სტადია	202	–	24	55	281
		მე-3 სტადია	–	–	–	313	313
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	1-ელი სტადია	8,513	9,295	8,493	–	26,301
		მე-2 სტადია	–	–	–	85	85
		მე-3 სტადია	–	–	4,019	193	4,212
გარანტიები		სტადია	–	–	4,019	193	4,212
სულ			626,056	251,386	127,103	283,630	1,288,175

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

გარანტიები, აკრედიტივები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	შენიშვნა	2022				2021			
		საქართველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ	საქართველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ
აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	393,416	49,373	11,795	454,584	78,118	1,233	3,553	82,904
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	234,137	2,677	135	236,949	191,145	4,556	154	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	719,606	2,570	23,835	746,011	900,862	1,021	16,048	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	37,174	–	–	37,174	51,266	–	–	51,266
სხვა ფინანსური აქტივები	12	979	–	–	979	2,064	–	–	2,064
		1,385,312	54,620	35,765	1,475,697	1,223,455	6,810	19,755	1,250,020
ვალდებულებები									
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	–	–	–	6	15	–	–	15
ვალდებულებები მომხმარებლები	13	839,956	39,925	224,778	1,104,659	655,784	17,077	204,460	877,321
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,801	–	–	1,801	3,171	–	–	3,171
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	12	1,967	–	–	1,967	2,526	–	–	2,526
სუბორდინირებული ვალი	14	81,550	–	–	81,550	96,981	–	–	96,981
		925,280	39,925	224,778	1,189,983	758,477	17,077	204,460	980,014
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)		460,032	14,695	(189,013)	285,714	464,978	(10,267)	(184,705)	270,006

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სადაზღვევო ხელშეკრულების რისკი არის სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის რისკი, რომელიც მოიცავს რისკის მოცულობისა და გაცხადების პერიოდის რისკებს. ჯგუფის მთავარი რისკი ამ შემთხვევაში ისაა, რომ ფაქტობრივი ზარალის ოდენობამ და დაზღვევის თანხამ შეიძლება გადააჭარბოს სადაზღვევო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებას. ეს იმიტომ გამოწვეული, რომ ზარალების სიხშირე და მათი მოცულობა შეიძლება უფრო მეტი იყოს, ვიდრე ზარალის ანაზღაურების თავდაპირველად შეფასებული ვალდებულება.

რისკების განეიტრალების მიზნით ჯგუფი ახდენს სადაზღვევო ხელშეკრულებების პორტფელის დივერსიფიკაციას, რითაც ამცირებს პორტფელზე არარეგულარული უარყოფითი შედეგების გავლენის რისკს. რისკების განეიტრალება ასევე შესაძლებელი ხდება ანდერაიტინგის სტრატეგიის სწორად შერჩევით და განხორციელებით, ასევე გადაზღვევის ხელშეკრულებების გამოყენებით. ანდერაიტინგის ფარგლებში ხდება პორტფელის მგრძნობელობის ანალიზი, რაზეც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს პოლისების ზარალიანობის მაჩვენებელი. ამის გათვალისწინებით, კომპანია ადგენს ანდერაიტინგის დირექტივებს და შეზღუდვებს, რათა განსაზღვროს, რა ტიპის რისკების და შეზღუდვების მიღება არის შესაძლებელი. ზემოაღნიშნული შეზღუდვების მონიტორინგი მუდმივად ხდება.

სადაზღვევო რისკების მონიტორინგისთვის კომპანია იყენებს „ზარალიანობის კოეფიციენტს“. ეს კოეფიციენტი განისაზღვრება წმინდა სადაზღვევო ზარალის შეფარდებით წმინდა სადაზღვევო ამონაგებთან.

კომპანიის ზარალიანობის წმინდა კოეფიციენტი ასეთია:

	2022	2021
ზარალიანობის კოეფიციენტი	36%	38%

ჯგუფს სადაზღვევო პაკეტებში შედის სამედიცინო, სიცოცხლის, ქონების, ტვირთის, საგზაო და საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებების, უბედური შემთხვევისგან დაზღვევის, სამოგზაურო, იურიდიული პასუხისმგებლობის და მესამე მხარის მიმართ პასუხისმგებლობის დაზღვევა. ზოგადად, ასეთი ტიპის დაზღვევებს 12-თვიანი ვადა აქვს.

ჯგუფი ასევე იყენებს ზარალის მართვისა და კორექტირების პოლიტიკას, რათა შეამციროს მომავალი არარეგულარული მოვლენების უარყოფითი გავლენა თავის საქმიანობაზე და ზღუდავს რისკის დონეს მაქსიმალური ზარალის ლიმიტის დაწესებით გარკვეული ხელშეკრულებებისთვის, ასევე გადაზღვევის მექანიზმების გამოყენებით, რათა შეამციროს კატასტროფულ მოვლენებთან დაკავშირებული რისკი.

ჯგუფის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ბიზნესის მოკლევადიანი ხასიათის გამო, სადაზღვევო პორტფელი ძირითადად მგრძნობიარეა მოსალოდნელი ზარალიანობის კოეფიციენტის მერყეობის მიმართ. სხვა ფაქტორებთან ერთად კომპანიის ფაქტობრივი მოგება-ზარალის კოეფიციენტის გათვალისწინებაც ხდება მომავალში სადაზღვევო ტარიფის განსაზღვრისთვის.

ლიკვიდობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა.

ლიკვიდობის რისკებს ყოველთვიურად აკონტროლებს აქტივ-პასივების კომიტეტი ვადიანობის ანალიზის მეშვეობით და განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას მომდევნო ფინანსური პერიოდისთვის. არსებული ლიკვიდურობა იმართება სახაზინო განყოფილების მიერ, რომელიც გარიგებებს აწარმოებს ფულად ბაზრებზე არსებული ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად და ფულადი ნაკადების ოპტიმიზაციისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ჯგუფი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის განუყოფელი ნაწილია. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტს ვადამოსული სახსრების მინიმალურ წილზე, რომლის ანაზღაურებაც შესაძლებელია და ბანკთაშორის და სხვა ნასესხები სახსრების მინიმალურ ოდენობაზე, რომლებიც ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ანაზღაურებიდან გატანების უზრუნველსაყოფად, მოთხოვნის გაუთვალისწინებელი დონის შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ, ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტისა და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ჩათვლით. ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ლარისთვის, უცხოური ვალუტისთვის და ორივესთვის ერთობლივად. მინიმალური სავალდებულო განაკვეთებია: ლარში სავალდებულოა მინიმუმ 75% ან მეტი, აშშ დოლარისთვის – 100% და იგივე განაკვეთი საერთო კოეფიციენტისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტები იყო:

	2022, %			2021, %		
	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მთლიანი ლიკვიდური აქტივები / წმინდა ფულადი ნაკადები)	314%	157%	172%	237%	159%	170%

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი აფასებს ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომ სტაბილურ დაფინანსებას და სავალდებულო სტაბილურ დაფინანსებას. კოეფიციენტის მინიმალური სავალდებულო ოდენობა, განურჩევლად ვალუტისა, არის 100%. 2022 ფინანსური წლის ბოლოსთვის კოეფიციენტი ასე გამოიყურებოდა:

	2022, %	2021, %
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება / სავალდებულო სტაბილური დაფინანსება)	187%	124%

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა ჯგუფი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმ უახლოეს თარიღში არ მოითხოვს, რომელშიც ჯგუფში უკვე ვალდებულია ეს მოთხოვნა დააკმაყოფილოს. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც დაეყრდნობოდა ჯგუფის დეპოზიტების შენარჩუნების ისტორიულ მაჩვენებლებს. გარდა ამისა, ცხრილი არ ასახავს უვადო ანუიტეტის მქონე სუბორდინირებული სესხების ფულად ნაკადებს, რომელთა ნაშთია 49,126 ლარი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 59,809), ხოლო ძირითადი თანხაა 49,109 ლარი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 59,790) (მე-14 შენიშვნა). ამ ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადები, როგორც მოსალოდნელია, იქნება მხოლოდ თვიური საპროცენტო გადახდები. პროცენტის გადახდები 2022 წლის განმავლობაში შეადგენდა 4,330 ლარს (2021 წ.: 4,235 ლარი).

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური					
ვალდებულებები					
ვალდებულებები					
საკრედიტო					
დაწესებულებების მიმართ	6	–	–	–	6
ვალდებულებები					
მომხმარებლების მიმართ	513,681	234,393	268,937	169,615	1,186,626
საიჯარო ვალდებულებები	449	1,347	87	–	1,883
სხვა ფინანსური					
ვალდებულებები	1,967	–	–	–	1,967
სუბორდინირებული ვალი	446	1,337	25,874	13,751	41,408
სულ არადისკონტირებული					
ფინანსური					
ვალდებულებები	516,549	237,077	294,898	183,366	1,231,890
2021 წლის 31 დეკემბრის					
მდგომარეობით					
ფინანსური					
ვალდებულებები					
ვალდებულებები					
საკრედიტო					
დაწესებულებების მიმართ	15	–	–	–	15
ვალდებულებები					
მომხმარებლების მიმართ	192,723	272,638	343,489	139,705	948,555
საიჯარო ვალდებულებები	450	1,350	1,709	–	3,509
სხვა ფინანსური					
ვალდებულებები	2,526	–	–	–	2,526
სუბორდინირებული ვალი	511	1,533	8,178	39,359	49,581
სულ არადისკონტირებული					
ფინანსური					
ვალდებულებები	196,225	275,521	353,376	179,064	1,004,186

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	შენიშვნა	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2022	18	39,436	21,129	20,101	2,023	82,689
2021	18	41,477	15,764	9,013	19	66,273

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და საკუთარი კაპიტალის ინსტრუმენტების ფასები.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ჯგუფს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ჯგუფს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მოძრაობის ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ან საკუთარი კაპიტალის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი ასახავს წმინდა პოტენციურ ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2022 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2022	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2021 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2021
აშშ დოლარი	20%/(20%)	7,093/(7,093)	20%/(20%)	(1,198)/1,198
ევრო	20%/(20%)	156/(156)	20%/(20%)	848/(848)

წინსწრებით გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის მომხმარებლები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება
2022	7,340
2021	8,497

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ჯგუფის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდვეი ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

(ათას ლარში)

22. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

ვალუტა	ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2022	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2022
ლარი	100/(100)	1,602/(1,602)
ევრო	100/(100)	204/(204)
აშშ დოლარი	100/(100)	824/(204)

ვალუტა	ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2022	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2021
ლარი	100/(100)	1,625/(1,625)
ევრო	100/(100)	229/(229)
აშშ დოლარი	100/(100)	557/(557)

ჯგუფის IBOR-ებზე მიბმული კრედიტის მოცულობა წლის ბოლოსთვის, რომელიც ექვემდებარება ცვლილებას და ჯერ არ გადასულა ურისკო განაკვეთებზე, შემოიფარგლება მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით, რომელთა საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 51,437 ლარია და მიბმულია 6-თვიან LIBOR-ზე. ეს კრედიტები დაუფარავი რჩება, სანამ არ გაუქმდება IBOR, ანუ ეს თანხა არ მოიცავს IBOR-ზე მიბმულ კრედიტებს, რომელთა დაფარვის ვადა დგება ურისკო განაკვეთებზე გადასვლის მოთხოვნამდე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

(ათას ლარში)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	783,809	783,809
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		29,433	–	29,433
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – წილობრივი ფასიანი ქაღალდები	–	–	168	168
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	7,085	–	7,085

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	493,181	610,666	1,103,847
სუბორდინირებული ვალი	–	–	54,885	54,885

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	996,697	996,697
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები				
ამორტიზებული ღირებულებით	16,892	24,032	–	40,924
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – წილობრივი ფასიანი ქაღალდები	–	–	161	161
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	8,937	–	8,937

(ათას ლარში)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	375,698	505,789	881,487
სუბორდინირებული ვალი	–	–	96,981	96,981

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	აუღიარებელი			აუღიარებელი		
	საბალანსო ღირებულება 2022 წ.	სამართლიანი ღირებულება, 2022 წ.	შემოსულობა/ (ზარალი) 2022 წ.	საბალანსო ღირებულება 2021 წ.	სამართლიანი ღირებულება, 2021 წ.	შემოსულობა/ (ზარალი) 2021 წ.
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	454,584	454,584	–	82,904	82,904	–
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	236,949	236,949	–	195,855	195,855	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	746,011	783,809	37,798	917,931	996,697	78,766
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	29,921	29,433	(488)	42,168	40,924	(1,244)
სხვა ფინანსური აქტივები	979	979	–	2,064	2,064	–
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	6	–	15	15	–
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,104,659	1,103,847	812	877,321	881,487	(4,166)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,967	1,967	–	2,415	2,415	–
საიჯარო ვალდებულებები	1,801	1,801	–	3,171	3,171	–
სუბორდინირებული ვალი	81,550	54,885	26,665	96,981	96,981	–
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			64,787			73,356

(ათას ლარში)

23 სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და შემნახველ ანგარიშებს, რომელთაც არ გააჩნიათ რაიმე კონკრეტული ვადები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, მომხმარებელთა ანაზრების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების და მათ წინაშე დავალიანების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

24. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 23-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

	2022			2021		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	454,584	–	454,584	82,904	–	82,904
მოთხოვნები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	233,240	3,709	236,949	190,368	5,487	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	388,881	357,130	746,011	454,482	463,449	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7,085	30,089	37,174	13,617	37,649	51,266
ძირითადი საშუალებები	–	12,717	12,717	–	12,934	12,934
აქტივის გამოყენების უფლება	–	1,518	1,518	–	2,767	2,767
არამატერიალური აქტივები	–	5,447	5,447	–	3,913	3,913
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	–	7	7	–	9	9
სხვა აქტივები	4,043	93,456	97,499	13,910	70,645	84,555
სულ	1,087,833	504,073	1,591,906	755,281	596,853	1,352,134
ვალდებულებები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	–	6	15	–	15
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	741,436	363,223	1,104,659	453,152	424,169	877,321
ანარიცხები	138	63	201	654	1,681	2,335
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	4,830	–	4,830	3,211	–	3,211
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	–	9,289	9,289	–	5,579	5,579
საიჯარო ვალდებულებები	1,717	84	1,801	1,547	1,624	3,171
სხვა ვალდებულებები	8,489	–	8,489	10,636	–	10,636
სუბორდინირებული ვალი	17	81,533	81,550	20	96,961	96,981
სულ	756,633	454,192	1,210,825	469,235	530,014	999,249
წმინდა	331,200	49,881	381,081	286,046	66,839	352,885

(ათას ლარში)

25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2022			
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	–	32,058	28,275	440
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	–	(165)	(143)	(1)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოთხოვნები დაზღვევიდან და	(32,994)	(42,121)	(163,447)	(273)
გადაზღვევიდან	–	–	63	–
სხვა აქტივები	–	–	178	–
სუბორდინირებული სესხი (მე–15 შენიშვნა)	–	(81,550)	–	–
გაცემული გარანტიები	–	(1,278)	(31)	–
აქტივის გამოყენების უფლება	–	1,274	148	–
საიჯარო ვალდებულებები	–	(1,510)	(195)	–
2021				
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	–	35,816	31,312	521
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	–	(368)	(322)	(4)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოთხოვნები დაზღვევიდან და	(243)	(7,270)	(23,005)	(286)
გადაზღვევიდან	–	–	89	–
სხვა აქტივები	–	–	178	–
სუბორდინირებული სესხი (მე–15 შენიშვნა)	–	(96,981)	–	–
გაცემული გარანტიები	–	(1,278)	(236)	(1)
აქტივის გამოყენების უფლება	–	2,418	296	–
საიჯარო ვალდებულებები	–	(2,759)	(357)	–

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებული მხარეების მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებების 92% მოიცავდა 5 მსხვილი დაკავშირებული მხარის მიმდინარე ანგარიშებს.

(ათას ლარში)

25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2022				2021			
	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელის ნაწილობრივი საწარმო	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელის ნაწილობრივი საწარმო	
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე								
გაცემული სესხებიდან მომხმარებლების მიმართ	–	3,625	2,931	64	444	3,109	3,132	62
ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	–	(72)	(752)	(4)	–	(52)	(741)	(8)
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	–	(6,254)	–	–	–	(9,291)	–	–
ქველმოქმედება და სპონსორობაზე	(7,700)	–	(203)	–	(5,000)	–	(200)	–
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით მოზიდული მთლიანი პრემია	–	–	1,166	–	–	–	1,061	–
მთლიანი გამომუშავებული პრემია	–	–	1,157	–	–	–	1,075	–
სადაზღვევო მოთხოვნები და ზარალის რეგულირების ხარჯები	–	–	(197)	–	–	–	(150)	–
საკომისიო შემოსავალი	1	117	136	1	4	90	180	1
საკომისიო ხარჯი	–	(5)	(2)	–	–	(5)	(2)	–
სხვა შემოსავალი	–	–	–	–	–	–	–	–
სხვა ხარჯები	–	–	(149)	–	–	(251)	(35)	–
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	–	(207)	(27)	–	–	(330)	(42)	–

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პერსონალის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2022	2021
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	2,049	1,484

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წარმოდგენილი იყო 11 და 10 წევრით, შესაბამისად, და შედგებოდა ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და ჯგუფის სხვა აღმასრულებელი პირებისგან.

(ათას ლარში)

26. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი განაგრძობს კაპიტალის მოთხოვნების აქტიურ მართვას, რომ სრულად დაფაროს ბიზნესისთვის დაკავშირებული რისკები. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია სებ-ის მიერ დადგენილი კაპიტალის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის მაქსიმალური ღირებულების შექმნის უზრუნველსაყოფად.

ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული აქტივების გადაფასების რეზერვი და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი დამატებითი პირველადი კაპიტალია, სადაც შედის უვადო სუბორდინირებული სესხები და მეორადი კაპიტალი, მათ შორის საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი ვალი.

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნით, ბანკი ვალდებულია, შეინარჩუნოს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 19.67%, 14.23% და 11.29%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2021 წლის დეკემბერი: საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 20.29%, 13.19% და 10.51%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით)).

(ათას ლარში)

26. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)**სეზ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)**

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ჯგუფის მიერ სეზ-ის სააღრიცხვო წესების და კაპიტალის ადეკვატურობის ნორმების მიხედვით მომზადებულ ანგარიშგებებზე დაყრდნობით ასეთი იყო:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	234,253	189,240
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	72,954	83,635
პირველადი კაპიტალი	307,207	272,875
სუბორდინირებული ვალი	28,641	37,171
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების საერთო რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-მდე)	10,687	12,351
მეორადი კაპიტალი	39,328	49,522
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	346,535	322,397
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,404,710	1,299,144
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	16.68%	14.57%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	21.87%	21.00%
სულ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	24.67%	24.82%

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში, ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

27. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2023 წლის 1 იანვრიდან სეზ-ის ახალი მოთხოვნები ამოქმედდა, რომელიც კომერციული ბანკებისგან მოითხოვს ფასს-ის გამოყენებას საზედამხედველო ანგარიშგების მიზნებისთვის, რითაც ჩანაცვლდა ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის საყოველთაოდ მიღებული პრინციპები (GAAP). გარდა ამისა, დამტკიცდა ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის წესი და ცვლილებები შევიდა შესაბამის დებულებებში. ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის წესი ეყრდნობა ფასს 9-ს და აკონკრეტებს მიდგომას, რომელზე დაყრდნობითაც კომერციულმა ბანკებმა უნდა გამოიყენონ ფასს 9 საზედამხედველო ანგარიშგების მიზნებისთვის. ამ წესზე გადასვლამ მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა ჯგუფის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და საზედამხედველო კაპიტალის პოზიციები, მეტწილად აღნიშნული გამოწვეულია უფრო მაღალი გაუნაწილებელი მოგებით, მეტი ოდენობის დასაკუთრებული აქტივებისა და ფასს-ის მიხედვით აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაკლები ოდენობით, კანონმდებლობით გათვალისწინებულ დებულებების შესაბამისად. ამასთანავე, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების მოთხოვნები გაიზარდა.

2023 წლის 23 იანვარს რამდენიმე სტრუქტურული ცვლილება შევიდა დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოში. კერძოდ, ყოფილი გენერალური დირექტორი ნატო ხაინდრავა დაინიშნა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ/წევრად, ხოლო გენერალური დირექტორის მოადგილე გრიგოლ კაცია დაინიშნა გენერალურ დირექტორად.

სს „ბანკი ქართუ“

კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

(2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის)

2022 წელი

სარჩევი

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე.....	3
დამოუკიდებელი მარწმუნებელი ანგარიში.....	4
1. შესავალი	4
2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა.....	4
2.1 ქართუ ჯგუფში შემავალი კომპანიები	7
3. განვითარების გეგმები	8
4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ	9
5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები.....	9
5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები.....	9
5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი.....	10
5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფასს-ის მიხედვით).....	10
5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები	10
6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები.....	11
6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები.....	11
6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	13
6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები.....	15
6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	15
6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	16
6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	17
6.7 სხვა არაფინანსური რისკები	17
6.8 გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა	17

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

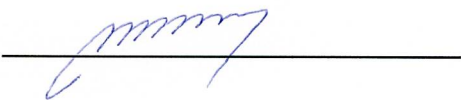
ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2023 წლის 19 ივლისს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორატის სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გიორგი ლევანიძე

24 ივლისი 2023

თბილისი, საქართველო

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2022 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2023 წლის 19 ივლისს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორატის სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გივი ლეხანიძე

24 ივლისი 2023

თბილისი, საქართველო

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 11 მაისს
გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება.
აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ
კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ
მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვითარებია მმართველობის ანგარიშგებაში
ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ
კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის
შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია,
რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება,
შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის
მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

თბილისი, საქართველო

24 ივლისი, 2023 წ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 11 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვითარებთ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

თბილისი, საქართველო

24 ივლისი, 2023 წ.

1. შესავალი

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუ („ჯგუფი“) 25 წელზე მეტია წარმატებულად ოპერირებს ფინანსურ ბაზარზე. დაარსების დღიდან აფინანსებს პროექტებს, რომლებიც მიმართულია საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაზე, ადგილობრივი წარმოების ხელშეწყობასა და იმპორტშემცვლელი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების დაფინანსებაზე.

საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანია „S&P Global Rating“-ის მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგად, სს „ბანკ ქართუს“ მინიჭებული აქვს ემიტენტის საკრედიტო რეიტინგი (Issuer Credit Rating) „B/B სტაბილური პერსპექტივა“, რაც მისი სიძლიერისა და სტაბილურად განვითარების შესაძლებლობების თვალსაჩინო მაგალითია.

ჯგუფი მტკიცედ იცავს მდგრადი განვითარების სტრატეგიას, რომლის მიზანია ქვეყნის მასშტაბით ბიზნეს სექტორის აქტიური მხარდაჭერა და, შესაბამისად, საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში ღირსეული წვლილის შეტანა.

2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა

ჯგუფის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს საბანკო კომერციული საქმიანობა, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ოპერაციები ფასიანი ქაღალდებით, უცხოური ვალუტით, აგრეთვე დეპოზიტების მოზიდვა.

ქართუ ჯგუფი არის გამორჩეული საფინანსო ინსტიტუტი, რომელიც:

- დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური და მოტივირებული კადრებით;
- განსაკუთრებული წვლილის შემტანია ქვეყნის ეკონომიკის ზრდასა და ბიზნესის განვითარებაში;
- სტაბილურად ზრდის საკუთარ ღირებულებებს როგორც აქციონერის, ასევე, კლიენტებისათვის, რაც დადებითად მოქმედებს, ქვეყნის მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებაზე.

ჯგუფი სთავაზობს თავის მომხმარებლებს შემდეგ საკრედიტო პროგრამებს:

- იმპორტშემცვლელი წარმოება;
- ქსელური ბიზნესის განვითარება;
- მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება;
- ექსპორტ-იმპორტის სავაჭრო ოპერაციების ხელშეწყობა.

ჯგუფი ბაზარზე არსებულ 14 კომერციულ ჯგუფს შორის 2023 წლის მონაცემებით ფასს-ით სულ კაპიტალის მოცულობით მეხუთე ადგილზეა, სულ აქტივებით მეშვიდე ადგილზეა, ხოლო საზედამხედველო კაპიტალის მოცულობით მეხუთე ადგილზეა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული სესხების სექტორული ანალიზი შესაძლო დანაკარგის რეზერვის გარეშე:

ანალიზი სექტორების მიხედვით 31.12.2022 (1,000 ლარი)	სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	%
ვაჭრობა და მომსახურება	270,959	33.22%
წარმოება	241,889	29.65%
მშენებლობა	194,836	23.88%
სოფლის მეურნეობა	44,228	5.42%
ფიზიკური პირები	21,531	2.64%
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	2,804	0.34%
ენერგეტიკა	175	0.02%
სხვა	39,336	4.82%
სულ	815,758	

დღეისათვის ვაჭრობა და მომსახურება უმსხვილესი სექტორია ჯგუფის საკრედიტო პორტფელში.

ჯგუფი, ასევე, აქტიურად არის ჩაბმული სახელმწიფოს მიერ ინიცირებულ პროექტებში:

„შელავათიანი აგროკრედიტის“ პროგრამის მიზანია ფერმერების, აგრარული ბიზნესებისა და სოფლის მეურნეობაში ჩართული ფიზიკური პირების ხელშეწყობა დაბალპროცენტიანი, გრძელვადიანი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფის გზით.

„შელავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- პროექტის დასაწყისი - 20 მარტი, 2013 წელი;
- 2022 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 41 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2022 წლის მდგომარეობით - 58,974 ათასი ლარი.

დაკრედიტების პროგრამაში „აწარმოე საქართველოში“ გამოიყოფა 4 ძირითადი მიმართულება:

1. *ბიზნეს უნივერსალი* - ხელს უწყობს საქართველოში წარმოებაზე ორიენტირებული დარგების განვითარებას, ახალი საწარმოების შექმნას და არსებული საწარმოების გაფართოება/გადაიარაღებას. ასევე, პროგრამის მიზანია კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობის ამაღლება ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის საშუალებით. კ

პროგრამის ძირითადი მონაცემები:

- 2022 წლის მონაცემებით პროგრამის ფარგლებში - 4 კლიენტი სარგებლობს ბანკი ქართუს მიერ გაცემული სესხებით
- პროგრამის ჯამური პორტფელი 31.12.2022 წლის მდგომარეობით - 3,171 ათასი ლარი.

2. *ტურიზმის განვითარება* - პროგრამის ქვეყნის ტურიზმის და მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა სერვისების განვითარება და ფინანსური ხელშეწყობა რეგიონებში (თბილისისა და ბათუმის გარდა). სასტუმრო ინდუსტრიის ნაწილი მოიცავს შემდეგ მიმართულებებს:

- სასტუმრო/ბალნეოლოგიური კურორტების ინდუსტრია
- ეკო და აგრო ტურისტული ობიექტები

o ტურისტული სერვისების ინდუსტრია

პროგრამის პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- 2022 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 2 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2022 წლის მდგომარეობით - 3,647 ათასი ლარი.

3. *საკრედიტო-საგარანტიო მექანიზმი* გულისხმობს ისეთი სიცოცხლისუნარიანი მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის საკრედიტო გარანტიის გაცემას, რომელთაც არ აქვთ შესაძლებლობა დააკმაყოფილონ სესხის უზრუნველყოფაზე არსებული მოთხოვნები.

„საკრედიტო საგარანტიო სქემის“ ძირითადი მონაცემები:

- 2022 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 5 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2022 წლის მდგომარეობით - 4,746 ათასი ლარი.

საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ჯგუფის მიერ სულ გაცემულია 5 სესხი, რომლებიც ასევე, მონაწილეობას იღებენ „შეღავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტშიც.

2. *სუბსიდირებული იპოთეკური სესხი* - პროგრამა გულისხმობს იპოთეკურ კრედიტებზე დარიცხული საპროცენტო სარგებლის სუბსიდირებას 5 წლის მანძილზე. სესხის მიზანი შეიძლება იყოს ბინის/სახლის შეძენა (დეველოპერისგან/კერძო პირისგან) ან სახლის აშენება. 2022 წლის მონაცემებით ჯგუფს აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში არ აქვს სესხი გაცემული.

2022 წლის განმავლობაში ჯგუფის მიერ არ მომხდარა საკუთარი აქციების არც შეძენა და არც გასხვისება.

ადამიანური რესურსების მართვა

ჯგუფის ძლიერ მხარეებზე საუბრისას, პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს ბანკში მომუშავე ადამიანები. ბანკი თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებას დიდ ყურადღებას უთმობს. ბანკი თანამშრომლების დიდი ერთგულებით სარგებლობს, რასაც ადასტურებს ფაქტი, რომ თანამშრომელთა 52%-მა თავიანთი კარიერის 10 წელზე მეტი ბანკ ქართუს დაუთმო.

ჯგუფი ზრუნავს თანამშრომლებზე, მათ სხვადასხვა უპირატესობას სთავაზობს და საუკეთესო სამუშაო გარემოს უქმნის. ესენია:

- ჯანმრთელობის დაზღვევა;
- საბანკო პროდუქტებით სარგებლობის შეღავათები;
- თანამშრომლების პროფესიული განვითარების ტრენინგები;
- ქორწინებასთან, შვილის შეძენასა თუ ოჯახის წევრის ავადმყოფობასთან დაკავშირებული ფინანსური მხარდაჭერა და სხვა;

თითოეულ თანამშრომელს აქვს შესაძლებლობა ამ და სხვა უპირატესობებით ისარგებლოს და თავი დაცულად და კომფორტულად იგრძნოს.

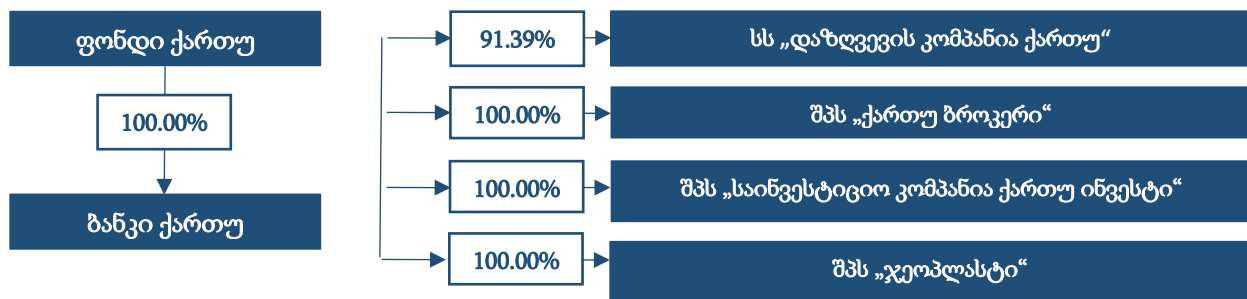
ჯგუფის ტრენინგ-ცენტრი სრულად თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად არის აღჭურვილი და მისი გამოყენება შეიძლება სხვადასხვა სახის ტრენინგებისა და მასტერკლასებისთვის. ჯგუფი თავის

თანამშრომლებს საკვალიფიკაციო პროგრამების ფართო არჩევანს სთავაზობს, რომლებსაც როგორც ადგილობრივი, ისე უცხოელი ტუტორები უძღვებიან.

2022 წელს ჯგუფის თანამშრომელთა საკვალიფიკაციო ღონისძიებებზე მთლიანად დაიხარჯა 40,593 ლარი. სულ გადამხადდა 203 თანამშრომელი, მათგან 2 ღონისძიებას დაესწრო საზღვარგარეთ..

2.1 ქართუ ჯგუფში შემავალი კომპანიები

ქართუ ჯგუფი შედგება შემდეგი სუბიექტებისგან:

სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ - კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და ფლობს როგორც სიცოცხლის, ასევე არასიცოცხლის დაზღვევის ლიცენზიას.

სადაზღვევო კომპანია თანამშრომლობს ისეთ საყოველთაოდ ცნობილ საერთაშორისო საბროკერო და სადაზღვევო ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა Syndicates of Lloyd's, Allianz, ACE, HDI-Gerling, Munich Re, SCOR, Hannover Re, Polish Re, Zurich, AXA, Partner Re, Everest, Catlin Re, Trans Re, Trust Re, Sava Re, CHUBB, Generali, General Insurance Corporation of India, AON, Marsh, Mapfre Re, Atradius Re, Ingosstrakh და Willis.

2014 წლის შემდეგ, სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ არის საქართველოს სადაზღვევო კომპანიების ასოციაციის წევრი, ხოლო 2018 წლის იანვრიდან, სხვა 18 სადაზღვევო კომპანიასთან ერთად, არის ა(ა)იპ „სავალდებულო დაზღვევის ცენტრის“ დამფუძნებელი, რომელიც ახორციელებს უცხო ქვეყნების სანომრე ნიშნის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების სავალდებულო დაზღვევას საქართველოს ტერიტორიაზე.

დაზღვევის კომპანიის მთავარი მიზნებია:

- ქართულ სადაზღვევო ბაზარზე კორპორატიული კლიენტების მომსახურება;
- სამომხმარებლო მომსახურების დონის გაუმჯობესება და განვითარება;
- კომპანიის აქციონერების მოგების ოპტიმიზაცია.

2022 წელს მოზიდულმა სადაზღვევო პრემიამ შეადგინა 6.3 მილიონი ლარი. კომპანიის აქტივები 2022 წლის მონაცემებით 15 მილიონი, ხოლო საკუთარი კაპიტალი 12.3 მილიონი ლარია.

შპს „ქართუ ბროკერი“ – კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და არის საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ზედამხედველის, მიერ ლიცენზირებული ბროკერი.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა:

- კონსულტაციები ინვესტორებისა და ემიტენტებისთვის;
- კლიენტების საინვესტიციო პორტფელის მართვა;
- ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვა კლიენტების მითითებების შესაბამისად.

2022 წლის განმავლობაში „ქართუ ბროკერის“ წმინდა მოგება/(ზარალმა) შეადგინა (119) ათასი ლარი. „ქართუ ბროკერის“ წარმატებული საქმიანობის საწინდარი კავშირების დამყარება, სწრაფი რეაგირება და კლიენტებისთვის ხარისხიანი მომსახურების გაწევა.

შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“ - კომპანია დაფუძნდა 1999 წელს. წარმოდგენილ საანგარიშგებო პერიოდში ბიზნეს საქმიანობას არ ეწევა.

შპს „ჯეოპლასტი“ - ჯგუფმა კომპანია დააფუძნა 2018 წელს. წარმოდგენილ საანგარიშგებო პერიოდში ბიზნეს საქმიანობას არ ეწევა.

3. განვითარების გეგმები

ჯგუფის სტრატეგიის მნიშვნელოვანი ნაწილია კორპორატიული, მცირე და საშუალო კლიენტების დაკრედიტება. ჯგუფი საშუალოვადიან პერსპექტივაში გეგმავს არსებული პროფილის შენარჩუნებას და მცირე და საშუალო კლიენტების წილის ზრდას მთლიან საკრედიტო პორტფელში.

ჯგუფისთვის მნიშვნელოვანია აქტივების ხარისხის გაუმჯობესება, რაც თავისთავად გულისხმობს: დასაკუთრებული ქონებების წილის შემცირებას აქტივებში, უმოქმედო სესხების წილის შემცირებას მთლიან საკრედიტო პორტფელში, საერთაშორისო საკრედიტო რეიტინგების გაუმჯობესებას, საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას დარგების ჭრილში. გრძელვადიან პერსპექტივაში ჯგუფი გეგმავს მოზიდული სახსრების სტრუქტურის ცვლილებას, კერძოდ შედარებით მოკლევადიანი რესურსის ჩანაცვლებას უფრო გრძელვადიანი რესურსით და დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებას.

ჯგუფი ყოველთვის ცდილობდა კონკურენტუნარიანი საფასო პოლიტიკის საფუძველზე მოწინავე პოზიციის შენარჩუნებას, განსაკუთრებით დიდ კომპანიებთან და კორპორაციებთან მიმართებით. კომპანია განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს კლიენტებისთვის შედარებით იაფი ფინანსური რესურსების მოზიდვას.

2022 წლისთვის ჯგუფისთვის კვლავ პრიორიტეტული იყო ქვეყნის ეკონომიკისათვის მნიშვნელოვანი დარგების - სოფლის მეურნეობის, იმპორტშემცველი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების განვითარება.

4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

ქართუ ბანკი თბილისის მასშტაბით წარმოდგენილია 5 სერვისცენტრით, ესენია:

- ცენტრალური სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის გამზ. N39ა, 0162
- ვაკის სერვისცენტრი - ი. აბაშიძის ქ. N24, 0179
- საბურთალოს სერვისცენტრი - პეკინის გამზ. N14ბ, 0171
- მთაწმინდის სერვისცენტრი - ვ. ვეკუას ქ. N1, 0105
- ისნის სერვისცენტრი - ქეთევან დედოფლის გამზ./ზოჭორმის ქ. N50/18, 0144

საქართველოს მასშტაბით ყველა მსხვილ რეგიონში ჯგუფს გააჩნია მოქმედი სერვისცენტრები, რომლებიც სრულყოფილ საბანკო მომსახურებას უწევენ კლიენტებს. ესენია:

- ბათუმის სერვისცენტრი - ა. გრიბოედოვის ქ. N2, 6000
- ბათუმის სერვისცენტრის შეკვეთილის განყოფილება - სასტუმრო Paragraph resort & spa Shekvetili, Autograph Collection Hotels
- ქუთაისის სერვისცენტრი - ზ. ფალიაშვილის ქ. N4, 4600
- გორის სერვისცენტრი - სტალინის გამზ. N10, 1400
- თელავის სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის მოედანი, 2200

ქართუ დაზღვევასა და ქართუ ბროკერს თბილისის მასშტაბით აქვთ თითო სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის გამზ. N39ა, 0162

5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ძირითადი ფინანსური მონაცემების ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის კაპიტალთან დაკავშირებული საზედამხედველო მოთხოვნების და ლიკვიდობის შესახებ, ასევე წარმოდგენილია ინფორმაცია ჯგუფის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის ფინანსური ინფორმაცია საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2022	31.12.2021
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	234,253	189,240
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	72,954	83,635
მეორადი კაპიტალი	39,328	49,522
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	346,535	322,397
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,404,710	1,299,144
<u>მიმდინარე კოეფიციენტები</u>		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	16.68%	14.57%

პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	21.87%	21.00%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	24.67%	24.82%

კაპიტალის არსებული მოცულობა და კოეფიციენტები ადეკვატურია სებ-ის მოთხოვნების.

5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2022	31.12.2021
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	729,589	341,714
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	437,351	186,392
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	166.82%	183.33%

ჯგუფის სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური კოეფიციენტები დანართის სახით მოცემულია 2022 წლის მეოთხე კვარტლის კვარტალური გამჟღავნების ფორმის გვერდზე „ძირითადი მაჩვენებლები“. (იხ. ბმულზე: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=672>)

5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფასს-ის მიხედვით)

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	2022	2021	2020
მთლიანი აქტივები	1,591,906	1,352,134	1,543,470
წმინდა სესხები	746,011	917,931	1,031,840
სააქციო კაპიტალი	380,025	351,960	337,877
კაპიტალის უკუგება (ROE)	7.66%	7.73%	2.98%
აქტივების უკუგება (ROA)	1.90%	1.84%	0.68%

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემულმა სესხებმა მთლიანად შეადგინა 815,758 და 1,062,554 ათასი ლარი შესაბამისად, ხოლო გაუფასურების დანაკარგების რეზერვმა შეადგინა 69,747 და 144,623 ათასი ლარი, შესაბამისად.

5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ქართუ ჯგუფი კორპორაციულ სოციალურ პასუხისმგებლობას, ძირითადად, საქველმოქმედო „ფონდ ქართუს“ მეშვეობით ახორციელებს. 2022 და 2021 წელს საქველმოქმედო პროექტებზე დაიხარჯა 7,715 და 5,021 ათასი ლარი, შესაბამისად.

საქველმოქმედო აქტივობების მთავარი მიზანი სხვადასხვა სოციალური და ეკონომიკური სუბიექტების აქტიური ჩართულობით ქვეყნის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებაა.

6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები

ჯგუფის ბიზნეს მოდელი შემუშავებულია ისე, რომ ჯგუფმა მუდმივად შეინარჩუნოს კაპიტალიზაციის საშუალოზე მაღალი დონე და რესურსები გადანაწილებული ჰქონდეს ისეთ აქტივებსა და სექტორებზე, რომლითაც მიაღწევს მდგრად და დაბალანსებულ ზრდას. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ძირითადი პირველადი, პირველადი და საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ მინიმალურ საზედამხედველო მოთხოვნებს აღემატება შესაბამისად 5.38, 7.64 და 5 პროცენტული პუნქტებით, რაც თანხობრივად შესაბამისად შეადგენს 76, 107 და 70 მლნ ლარს.

ის ძირითადი რისკები, რომლებსაც ჯგუფი იღებს სტრატეგიული მიზნების განხორციელებისას დაჯგუფებულია შემდეგნაირად: საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა არაფინანსური რისკები.

ჯგუფის რისკების მართვის მიზნებს წარმოადგენს:

- რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რომლითაც მოახდება რისკი/მომგებიანობის ოპტიმიზაცია, კაპიტალის მუდმივად ადეკვატურ დონეზე შენარჩუნებასთან ერთად;
- ლიკვიდობის ისეთ მართებულ დონეზე შენარჩუნება და მართვა, რომლითაც ჯგუფი მოახდენს მოკლევადიანი ვალდებულებების შესრულებას სტრესული მდგომარეობის დროსაც;
- ადეკვატური და ეფექტური კონტროლის მექანიზმების ქონა;
- სრულ შესაბამისობაში ყოფნა იმ კანონებსა და რეგულაციებთან, რომლებიც უკავშირდება ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობას.

ძირითადი პრინციპები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ეფექტური რისკების მართვის სტრატეგიას არის:

- ჯგუფში დაცვის მძლავრი მეორე ხაზის (LOD 2) არსებობა;
- ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიით განსაზღვრული ძირითადი პრინციპების და იმ რისკის დონის შესაბამისობა, რომლის აღებაც ჯგუფს სურს და შეუძლია (რისკის აპეტიტი);
- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბიზნეს საქმიანობის განვითარებასთან დაკავშირებული რისკები არის სწორად იდენტიფიცირებული, გაზომილი და დოკუმენტირებული;
- სათანადო კონტროლის მექანიზმების მუშაობის უზრუნველყოფა.

რისკის აპეტიტი

სამეთვალყურეო საბჭო იხილავს და ამტკიცებს რისკის აპეტიტს, რომელიც ხელს უწყობს ჯგუფის გრძელვადიან მდგრად ზრდას და აბალანსებს გრძელვადიან მომგებიანობას გონივრული რისკების მართვასთან. რისკის აპეტიტი გამოიხატება რაოდენობრივი მაჩვენებლებით. ჯგუფის რისკის აპეტიტს იყენებს იმ რისკის დონეების განსაზღვრად, რომლებიც შეუძლია და სურს აიღოს ბიზნეს საქმიანობის განსახორციელებლად.

კაპიტალის დაგეგმვა

სამეთვალყურეო საბჭო აფასებს კაპიტალის მოთხოვნებს, რომელიც აუცილებელია როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად.

ლიკვიდობის დაგეგმვა

დირექტორატი ზედმიწევნით აფასებს ლიკვიდობის იმ დონეს, რომელიც ჯგუფს სჭირდება როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად. 1 თვემდე, 3-დან 6 თვემდე, და 6-დან 12 თვემდე ლიკვიდობის პროგნოზირება ხაზინისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხდება ყოველთვიურად და წარედგინება დირექტორატს.

რისკის მართვის მოდელი ჯგუფის დონეზე

რისკების სამართავად ჯგუფი იყენებს მართვის 3 ხაზიან მოდელს. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს უწყობს ჯგუფის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას.

დაცვის სამ ხაზიანი მიდგომა აცალკევებს მფლობელობა/რისკის მართვას იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ რისკების ზედამხედველობას და ასევე იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ დამოუკიდებელ აუდიტს.

- **დაცვის პირველი ხაზი (LOD 1)** - ჯგუფის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკს. აღნიშნული ხაზი მოიცავს ბიზნეს და საოპერაციო ერთეულებს. განყოფილების უფროსები და დეპარტამენტის დირექტორები, როგორც რისკის მფლობელები და კონტროლის მფლობელები არიან საბოლოოდ პასუხისმგებელი ყველა იმ რისკსა და კონტროლზე, რომელიც ვარდება მათი პასუხისმგებლობის არეალში.
- **დაცვის მეორე ხაზი (LOD 2)** - სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ახდენენ რისკების იდენტიფიცირებას და ზედამხედველობას. რისკის მართვის პროცესი, რომლებიც არსებობს მძლავრი დაცვის მეორე ხაზის ფუნქციონირებისთვის მოიცავს:
 - რისკის კონტროლის შეფასებას;
 - სცენარების ანალიზს;
 - საკრედიტო პორტფელის ხარისხის აქტიური მართვას;
 - ძირითადი რისკის ინდიკატორებს / ადრეული სტადიაზე გამაფრთხილებელ ნიშნებს;
 - ჯგუფში არსებული სხვადასხვა მოდელების მართვას
 - ახალ პროდუქტებს და სერვისებს
 - შიდა კონტროლის შეფასება/ტესტირებას
 - ძირითადი რისკების მართვის პოლიტიკების და პროცედურების მუდმივ მონიტორინგს
 - საოპერაციო რისკების შემთხვევების რეპორტირებას
 - და სხვას
- **დაცვის მესამე ხაზი (LOD 3)** - ერთეულები, რომლებიც ახდენენ:
 - რისკის აპეტიტის განსაზღვრას;
 - დამოუკიდებელ აუდიტს;
 - პროცესების და ძირითადი მაჩვენებლების დამოუკიდებელ კონტროლს;

რისკების გაზომვის და მონიტორინგის სისტემები

მთავარი პრინციპები რისკების ეფექტურად გაზომვისა და მონიტორინგისთვის არის:

- რისკის პოზიციების გაზომვა მოსალოდნელი დანაკარგების მოდელირების გზით, რისკის ინდიკატორები და სცენარების ანალიზი მთლიანად ჯგუფის დონეზე;
- უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ რისკების სიმძიმის გაცნობიერების ხელშეწყობა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და დირექტორატისთვის რისკის პროფილის ანგარიშების მიწოდება რისკის ინდიკატორებთან და მიტიგაციის საშუალებებთან ერთად, რათა მათ მიერ მოხდეს რისკის აპეტიტის შეფასება და საჭიროების შემთხვევაში გადახედვა;
- აღებული რისკების სათანადო აღრიცხვის წარმოება.

ყოველკვარტალური რისკის პროფილის ანგარიშები, რომლებიც მიეწოდება დირექტორატს და სამეთვალყურეო საბჭოს მოიცავს:

- საკრედიტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- ლიკვიდობის რისკის პროფილის ანალიზს;
- სავალუტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- საპროცენტო განაკვეთის რისკის პროფილის ანალიზს;
- საოპერაციო რისკის პროფილის ანალიზს.

სტანდარტიზირებული მიდგომა

ჯგუფი სახედამხედველო მიზნებისათვის რისკის პოზიციების გაანგარიშებისას იყენებს მხოლოდ „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულების“ მიხედვით განსაზღვრულ სტანდარტიზებულ მიდგომას (რომელიც შესაბამისობაშია „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის“ კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩოსთან).

სტრეს-ტესტები

ჯგუფი ატარებს სხვადასხვა სტრეს ტესტებს და ახდენს სხვადასხვა პარამეტრების საპროგნოზო სცენარების გაანალიზებას. აღნიშნული ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს/გაზომოს არა მხოლოდ მიმდინარე ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკები, არამედ მოვლენების სტრესული სიტუაციის განვითარების შემთხვევაში წარმოშობილი ახალი შესაძლო რისკები.

6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი პარტნიორის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით ან გაკოტრებით გამოწვეული რისკი. საკრედიტო რისკი ჯგუფს შეიძლება წარმოემვას თავის კლიენტებთან სხვადასხვა საქმიანობით, როგორცაა კრედიტების გაცემა, სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობა, ვაჭრობის დაფინანსება და სხვა.

საკრედიტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ჯგუფის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა საკრედიტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ჯგუფის ლიმიტები საკრედიტო პოზიციებზე და კონცენტრაციებზე
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელი და მისი რისკიანობა.
- პერიოდულად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.

- უზრუნველყოს საკრედიტო რისკის ამდები მმართველი განყოფილებები, საკრედიტო დეპარტამენტი და ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება, შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საკრედიტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. საკრედიტო რისკის ტოლერანტობა უნდა იქნას განსაზღვრული ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადი რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის შეფასება

ჯგუფში საკრედიტო რისკების ეფექტურად მართვისთვის არსებობს სესხების შიდა სარეიტინგო სისტემა და დარეზერვების (სესხების მოსალოდნელი დანაკარგების გაზომვის) მეთოდოლოგია, როგორც IFRS-ის, ისე საზედამხედველო მიზნებისათვის. მსესხებლების ინდივიდუალური საკრედიტო რისკების

შეფასების გარდა ჯგუფი პილარი 2-ის ფარგლებში ახდენს საკრედიტო პორტფელის ერთი მსესხებლის ან ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის კონცენტრაციის რისკისათვის საჭირო კაპიტალის განსაზღვრას Herfindahl-Hirschman Index (HHI)-ის გამოყენებით. აღნიშნული ინდექსი გამოითვლება ჯგუფის ჯამური რისკის პოზიციის პორტფელში 100 ყველაზე მსხვილი ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის რისკის პოზიციის წილის გათვალისწინებით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკებისათვის განკუთვნილი საზედამხედველო კაპიტალი შეადგენდა 47 მლნ ლარს. ჯგუფის პილარი 2-ის ფარგლებში ასევე ახდენს არაპეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის დაცვას, რომლისთვისაც განკუთვნილი საზედამხედველო კაპიტალი 2022 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგენდა 22 მლნ ლარს.

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ძირითადად ხორციელდება საკრედიტო პორტფელის მონიტორინგის განყოფილების მიერ, რომელიც წარმოადგენს რისკების მართვის დეპარტამენტში შემავალ განყოფილებას. აღნიშნული განყოფილება ახორციელებს ყოველკვარტალურად ან/და ყოველთვიურად (დამოკიდებულია ბიზნესის სპეციფიკაზე, დავალიანების სიდიდესა და მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებაზე) ჯგუფის მსესხებელი კომპანიების ფინანსური ანალიზს და მონიტორინგის დასკვნების მომზადებას შესაბამისი რეკომენდაციებით.

უზრუნველყოფა

ჯგუფი კორპორატიული და საცალო კლიენტების მიმართ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის საშუალებად აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფის სახით იპოთეკით დატვირთულ/დაგირავებულ უძრავ და მოძრავ ქონებას. უძრავი და მოძრავი ქონებები არ გაითვალისწინება რისკის მიტიგანტად საზედამხედველო მიზნებისათვის საკრედიტო რისკების მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციის გაანგარიშებისას. უზრუნველყოფის რისკების შეფასებისას ხდება უზრუნველყოფის ღირებულების, საგნის, ლიკვიდურობის და აღსრულებადობის შეფასება. უზრუნველყოფა ასევე ჯგუფდება დაფინანსებულ ბიზნესთან კორელაციის კუთხით, უზრუნველყოფის რეალიზაციის მოსალოდნელი ვადების დასადგენად.

ჯგუფს ჰყავს უზრუნველყოფის შეფასების და მართვის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ახდენს უზრუნველყოფაში მისაღები/მიღებული ქონებების შეფასება/გადაფასებას. ზოგიერთ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს გარე სამედიცინო კომპანიებს/ფიზიკურ პირებს.

6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

სავალუტო რისკი არის უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეული ჯგუფის უცხოურ ვალუტაში ფორმირებული წმინდა აქტივების გაუფასურების რისკი, რომელიც ამცირებს ჯგუფის კაპიტალს.

სავალუტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ჯგუფის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა სავალუტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში სავალუტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ჯგუფის ლიმიტები ღია სავალუტო პოზიციაზე სხვადასხვა ვალუტების მიხედვით.
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის სავალუტო პოზიციები როგორც ლიკვიდურ სახსრებში, ასევე გრძელვადიან საკრედიტო დაბანდებაში.
- პერიოდულად წარუდგინოს ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.

სავალუტო რისკების სამართავად ჯგუფში წესდება შემდეგი ლიმიტი: ყველა უცხოური ვალუტის მიხედვით ჯგუფის საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტი, როგორც საბალანსო და გარესბალანსო ისე კრებსითი სავალუტო პოზიციების მიხედვით, არ უნდა აღემატებოდეს ჯგუფის საზედამხებელო კაპიტალის 20%-ს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით დათვლილი ჯგუფის ღია სავალუტო პოზიცია შეადგენდა 29.9 მლნ ლარს. შესაბამისად, სავალუტო რისკებისათვის ჯგუფს 2022 წლის 31 დეკემბრისათვის პირველადი კაპიტალის ნაწილში ექირა 4.2 მლნ ლარი, ხოლო საზედამხებელო კაპიტალის ნაწილში 5.8 მლნ ლარი.

6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საპროცენტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა საპროცენტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში საპროცენტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს სხვადასხვა ოპერაციების მიხედვით ჯგუფის ლიმიტები.
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის ფიქსირებული შემოსავლის მქონე საინვესტიციო და სავაჭრო პორტფელის შედეგები და განიხილოს საბაზრო რისკის სტრატეგია.
- პერიოდულად წარუდგინოს ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.
- უზრუნველყოს საპროცენტო რისკის ამღები და მმართველი სტრუქტურული ერთეულები შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საპროცენტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. საპროცენტო რისკის ტოლერანტობა და აპექტიტი განისაზღვრება ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადად რისკის აპექტიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო რისკის ერთერთი მთავარი მხარეა საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების და საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებების სხვადასხვა ვადიანობის გამო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით წარმოქმნილი რისკი. აღნიშნული რისკის სამართავად შიდა მიზნებისთვის ჯგუფი ახდენს საპროცენტო რისკის გამოთვლას კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების ცვლილების და წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული კალკულაციის მიხედვით ეკონომიკური ღირებულების ცვლილება სხვადასხვა შოკისა და სტრესის სცენარების გათვალისწინებით არ აღემატება ჯგუფის პირველადი კაპიტალის 15%-ს და შესაბამისად მიმდინარე ეტაპზე ჯგუფი არ ახდენს დამატებითი კაპიტალის ალოკაციას საპროცენტო რისკებისთვის.

6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით.

საოპერაციო რისკი ჩნდება ჯგუფის ყოველდღიური საქმიანობიდან გამომდინარე და დაკავშირებულია ბიზნესის ნებისმიერ მიმართულებასთან. ჯგუფი იდენტიფიცირებას უკეთებს, აფასებს და მართავს საოპერაციო რისკებს შემდეგი პროცესების და ინსტრუმენტების მეშვეობით:

- **საოპერაციო რისკის მოვლენების ანგარიშგება** - ეს არის საოპერაციო რისკით გამოწვეული დანაკარგების, ჩავარდნილი პროცესების და სხვა არა ფულადი სახით მომხდარი მოვლენების აღრიცხვა და ანგარიშგება. ეს მოვლენები ფიქსირდება და რეგისტრირდება ცენტრალიზებულად და გაანალიზდება რისკების პრო-აქტიური მართვისთვის ძირითადი მიზეზების ანალიზის მეშვეობით.
- **სცენარების ანალიზი (RCA)** - ეს პროცესი მიზნად ისახავს მაღალი ზემოქმედების, მცირე ალბათობის, მაგრამ რეალისტური მოვლენების იდენტიფიცირებას, რომელთაც შეუძლიათ ზეგავლენა იქონიონ ბანკზე, ასევე აფასებს შესაბამის ალბათობას და სიხშირეს ძირითადი რისკ კატეგორიების მიხედვით, რათა ჯგუფმა ადეკვატურად შეძლოს შეაფასოს არა მხოლოდ არსებულ რისკები, არამედ ის რისკებიც რომლის წინაშეც შეიძლება აღმოჩნდეს ჯგუფი. ანალიზი ფოკუსირდება მაღალი ზემოქმედების, მაგრამ დაბალი ალბათობის შემთხვევებზე;
- **რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA)** - ეს პროცესი მიზანმიმართულია ჯგუფში არსებული და მოსალოდნელი რისკების შესაფასებლად ჯგუფში არსებული ბიზნეს პროცესების ანალიზის გზით. იგი აფასებს ჯგუფის ძირითადი რისკ კატეგორიებისთვის არსებულ თანდაყოლილ რისკებს, კონტროლის ეფექტიანობას და ნარჩენ რისკებს, რომლებსაც შეუძლიათ უარყოფითი ასახვა იქონიონ სტრატეგიული მიზნების მიღწევაზე. ამ გზით ჯგუფი უზრუნველყოფს შესაბამისი კონტროლის მექანიზმებისა და/ან აღდგენითი გეგმების არსებობას რათა შეარბილოს რისკისა და ზარალის ზემოქმედება.
- **რისკის მიღება** - დაცვის პირველი ხაზი და დეპარტამენტების დირექტორები ახორციელებენ რისკების იდენტიფიცირებას, რისკის საკითხების და კონტროლის მექანიზმების ნაკლოვანებების დაფიქსირებას. გარკვეულ შემთხვევებში, რისკის მიტიგაცია არ არის შესაძლებელი ან შესაძლებელია ითხოვდეს აღდგენის ხანგრძლივ პერიოდს. ამ სიტუაციებში რისკი უნდა იყოს მიღებული. ეს პროცესი მხარს უჭერს აღნიშნულ საჭიროებას და აღწერს რისკის მიღების მიდგომას - საკითხის წამოწევის, მიღებას, მონიტორინგს და ანგარიშგებას.

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ჯგუფში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ჯგუფის რისკ აპეტიტთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორციელდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში), რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

ლიკვიდობის რისკი არის ჯგუფის რისკი, რომ ვერ მოახდინოს ვალდებულებების გასტუმრება დათქმულ ვადაში ან გაისტუმროს აქტივების მნიშვნელოვანი დისკონტირების გზით.

ლიკვიდობის რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. ლიკვიდობის რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის და ზოგადი რისკის მიმართ ტოლერანტობის გათვალისწინებით.

ლიკვიდობის რისკის მართვისას რისკების მართვის დეპარტამენტის ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება და ხაზინის დეპარტამენტის აქტივ-პასივების მართვის განყოფილება ითვალისწინებს ზოგად ეკონომიკურ და საბაზრო მდგომარეობას და მათ შესაძლო ეფექტს ჯგუფის მიერ აღებულ ლიკვიდურობის პოზიციებზე, დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების და მათ შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის შეფასების საფუძველზე.

სს „ბანკ ქართუ“ ლიკვიდობის მართვა ძირითადად ხორციელდება მაკონტროლებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ლიმიტებით, რომლებიც გაწერილია ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტების დებულებებში. ჯგუფში სისტემატურად ხორციელდება ფულადი ნაკადების დინების პროგნოზი ვალდებულებების და ლიკვიდური სახსრების სტატისტიკურ ანალიზზე და სხვა ზემოქმედ ფაქტორებზე დაყრდნობით.

6.7 სხვა არაფინანსური რისკები

ჯგუფი თავისი საქმიანობის შედეგად გარდა ზემოთ ჩამოთვლილი რისკებისა, შესაძლოა დადგეს ისეთი პოტენციური რისკების წინაშე, როგორიცაა რეპუტაციის, იურიდიული, სტრატეგიული და შესაბამისობის რისკები. რადგან აღნიშნული რისკები მიმდინარე ეტაპზე ჯგუფისთვის წარმოადგენს არაკვანტიფიცირებად რისკებს და მათი მართვა უმეტესწილად ხორციელდება შესაბამისი დეპარტამენტების მიერ დეპარტამენტის და დეპარტამენტში შემავალი განყოფილებების დებულებების და შესაბამისი ბიზნეს პროცედურების ფარგლებში, ჯგუფი აღნიშნული რისკებისთვის დამატებითი კაპიტალის დაცვას არ ახდენს.

6.8 გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა

ჯგუფი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს მდგრადი დაფინანსების როლს ეკონომიკური განვითარების, ზრდის, სიღარიბის შემცირებისთვის და ფინანსებზე ხელმისაწვდომობისთვის. მდგრადი დაფინანსების გამორჩეულ შემადგენელს წარმოადგენს გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიცირება და მართვა, როგორც ჯგუფის, ასევე სასესხო აქტივების დონეზე.

ჯგუფი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვისთვის იყენებს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკების შესაბამის შეფასების პროცედურებს, მეთოდებსა და მიდგომებს.

ჯგუფს გააჩნია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და მართვისთვის განკუთვნილი განსაზღვრული პროცედურები, ასევე ჯგუფის სასესხო აქტივების მთლიან პორტფელზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასების მეთოდები.